

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE SELCE
NA ROKY 2016 – 2020**

Obec Selce, 2016

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Selce na roky 2016-2020
Územné vymedzenie:	Obec Selce
Kód kat. územia:	854794
Územný plán obce schválený áno/nie:	Áno, č.uznesenia 50/98/OZ zo dňa 18.9.1998
Dátum schválenia PHSR:	PHSR obce Selce na obdobie 2016-2020 schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Selciach č./2016 dňa
Dátum platnosti:	do 31. 12. 2020
Verzia:	1.0
Dátum spracovania:	2016
Spracovateľ:	M.B.Consulting, Banská Bystrica

Obsah

ÚVOD	5
ČASŤ 1 - ANALYTICKÁ ČASŤ	6
Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia.....	6
Demografický potenciál	6
Ekonomický rozvoj.....	7
Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo.....	8
Nezamestnanosť.....	9
Inštitúcie, spolky, občiansky aktivizmus	10
Vzdelávanie	12
Šport	14
Voľný čas	15
Bývanie	16
Zdravotníctvo	17
Životné prostredie	17
Dopravná infraštruktúra.....	20
Technická infraštruktúra	22
Informačná infraštruktúra.....	23
Matica vplyvu	24
Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia.....	25
STEEP analýza	25
Analýza konkurencie.....	26
ČASŤ 1.C - ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	27
Vízia obce Selce	27
Zhodnotenie súčasného stavu	27
Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození obce Selce	27
Hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR.....	37
ČASŤ 2 – STRATEGICKÁ ČASŤ	39
ČASŤ 3 – PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	42
Technická infraštruktúra.....	42
Strategický zámer 1: Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia	42
Sociálna oblasť a zdravotníctvo.....	46
Strategický zámer 2: Rozšíriť ponuku sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci .	46
Školstvo.....	47

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Strategický zámer 3: Vytváranie podmienok pre rozvoj vzdelávania detí, mládeže a dospelých	47
Šport	48
Strategický zámer 4: Vytváranie podmienok na rozvoj rôznych druhov športu pre obyvateľov aj návštevníkov obce	48
Kultúra	50
Strategický zámer 5: Rozvoj kultúry pre všetkých.....	50
Cestovný ruch.....	53
Strategický zámer 6: Rast návštevnosti obce	53
Ekonomický rozvoj	57
Strategický zámer 7: Zvýšenie úrovne zamestnanosti obyvateľov obce	57
Životné prostredie.....	58
Strategický zámer 8: Zvyšovať kvalitu životného prostredia	58
Súlad cieľov Programu rozvoja obce Selce s cieľmi SR a Banskobystrického samosprávneho kraja	59
ČASŤ 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ	62
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR	62
Komunikačná stratégia	62
Systém monitorovania a hodnotenia	63
ČASŤ 5 - FINANČNÁ ČASŤ	64
Možnosti financovania	64
Indikatívny finančný plán.....	64
Prehľad plánu viaczdrojového financovania	67
PRÍLOHA 1	69
Zoznam členov obecnej pracovnej skupiny obce Selce pre prípravu PHSR	69

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (skrátene PHSR alebo Program rozvoja obce) je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja obce. Bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Garantom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je obecná samospráva, užívateľmi programu sú všetci občania, podnikatelia, súčasné a budúce inštitúcie v obci.

Realizácia Programu rozvoja obce je podmienkou zlepšenia kvality života obyvateľov obce, ktorí tu nie sú postavení do pasívnej úlohy, ale ako partneri.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa tvoril v rokoch 2015 - 2016. Spracovanie PHSR sa realizovalo kombináciou expertnej metódy a participatívneho plánovania za účasti dôležitých aktérov v území z verejného sektora, podnikateľského a neziskového sektora.

Na identifikovaní vízie, slabých a silných stránok, príležitostí a ohrození obce, posúdení vplyvu inštitúcií v obci a analýze konkurencie pracovala obecná pracovná skupina počas dvoch workshopov pod vedením spracovateľky PHSR Ing. Magdalény Bernátovej, PhD. – M.B.Consulting. Výsledkom je strategický dokument, ktorý sa opiera o potenciál obce, jej aktuálne potreby a možnosti.

Program hospodárskeho rozvoja obce Selce na obdobie 2016 – 2020:

- je spracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z.,
- je spracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR 2014 – 2020 a Partnerskou dohodou SR,
- zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023.

Časť 1 - Analytická časť

Časť 1.A - Analýza vnútorného prostredia

Demografický potenciál

Počet obyvateľov obce Selce sa od roku 2006 do roku 2014 zvýšil o 112. Zvyšoval sa najmä do roku 2012, v nasledujúcich dvoch rokoch dochádza k poklesu počtu obyvateľov o 24, a to tak kvôli prirodzenému úbytku, ako aj úbytku sťahovaním (Tab. 1-4).

Tab. 1 Počet obyvateľov v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyv.	2049	2107	2110	2153	2169	2169	2185	2175	2161

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 2 Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet živonarodených detí	10	17	16	21	19	22	18	17	16
Počet zomretých	15	17	18	20	16	20	13	21	24
Prirodzený prírastok	-5	0	-2	1	3	2	5	-4	-8

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 3 Migrácia obyvateľstva - prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Priťahovalí	42	83	27	60	40	33	37	21	35
Vysťahovalí	44	25	22	18	27	43	26	27	41
Prírastok (úbytok) sťahovaním/migrácia	-2	58	5	42	13	-10	11	-6	-6

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 4 Celkový prírastok (úbytok) obyvateľstva v rr. 2006 - 2014

Ukazov./rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Prirodzený prírastok	-5	0	-2	1	3	2	5	-4	-8
Migrácia	-2	58	5	42	13	-10	11	-6	-6
Celkový prírastok	-7	58	3	43	16	-8	16	-10	-14

Zdroj: Štatistický úrad SR

Ekonomický rozvoj

Zamestnanosť a podnikanie

V obci sa nachádza 12 podnikov s počtom zamestnancov do 19 a jeden podnik s počtom zamestnancov od 20 do 49 (Tab. 5). Celkovo tu pôsobí 23 podnikateľských subjektov (Tab. 6).

Tab. 5 Podniky v obci podľa veľkostnej štruktúry zamestnancov

Veľkosť podniku podľa počtu zamestnancov	Počet k 31.12.2005	Počet k 31.12.2014
0-19	11	12
20-49	1	1
50-249	-	-
250 a viac	-	-
nezistený	-	-

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 6 Zoznam podnikateľských subjektov v obci Selce

Por. č.	Firma	Odvetvie
1.	Roľnícke družstvo Selce	poľnohospodárska výroba
2.	Barančia, spol. s r.o.	poľnohospodárska výroba, ubytovacie a reštauračné služby
3.	Mliekareň Kopanice Selce, s.r.o.	potravinarstvo
4.	ARMA, s.r.o.Šachtička	reštauračné a ubytovacie služby
5.	Quatro, spol. s r.o.	reštauračné a ubytovacie služby
6.	Team, s.r.o.	reštauračné a ubytovacie služby
7.	Športcentrum, spol. s r.o. Selce	služby, cestovný ruch
8.	DH-STAV s.r.o.	stavebníctvo, ubytovacie a reštauračné služby
9.	CONEX, spol. s r.o.	montáž, opravy telekomunikačných zariadení
10.	COOP Jednota Krupina	služby, potravinarstvo
11.	HANDS s.r.o. Selce	elektrotechnika
12.	ERMAKO s.r.o.	výroba, montáž elektrických zariadení
13.	ECHO security s.r.o.	zabezpečovacie systémy
14.	BUSTRANS J.M. s.r.o.	autobusová doprava
15.	Pavol Mesík	autobusová doprava
16.	Pizzéria Tatiana	reštauračné služby
17.	Tomáš Chaban	doprava
18.	Peter Tatárik	hrnčiarska výroba
19.	Alica Hubáčová	služby, potravinarstvo
20.	Anna Blahová	služby, potravinarstvo
21.	Branislav Patráš	reštauračné služby
22.	Jana Rejdovianová	reštauračné služby
23.	Potraviny 2015	služby, potravinarstvo
24.	Krajčírstvo Diana	služby
25.	ADP-Železiarstvo	služby

Zdroj: Obec Selce, k 31. 4. 2016

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo

Na území katastrálneho územia obce poľnohospodársku výrobu zabezpečuje Roľnícke družstvo Selce s hospodárskym dvorom v severozápadnej časti zastavaného územia obce s rastlinnou a živočíšnou výrobou. Vzniklo 1.1.1991 po transformácii bývalého RD. Od začiatku svojej činnosti sa venovalo rastlinnej a živočíšnej výrobe s prioritným zameraním produkcie kravského mlieka, pričom v roku 1992 vybudovalo vlastnú mliekareň na spracovanie kravského mlieka s regionálnym odbytom produkcie. K dnešnému dňu je celá rastlinná výroba zameraná k produkcii krmovín – siláž, senáž, seno, obilniny (pšenica, ovos, repka olejná) a kukurica.

V živočíšnej výrobe sa zrekonštruovali všetky ustajňovacie objekty a všetky rekonštrukcie napomohli k skvalitneniu produkcie kravského mlieka.

V roku 2006 muselo Roľnícke družstvo ukončiť mliekárenskú výrobu nakoľko nariadenia z ES nedovoľovali jednému podnikateľskému subjektu vlastniť kvótu na produkciu i spracovanie mlieka. Celá táto záležitosť sa vyriešila založením s.r.o. so 100% vlastníctvom Roľníckeho družstva Selce, na ktorú prešla celá mliekárenská výroba Mliekareň Kopanice, s.r.o..

Tab. 7 Poľnohospodárske subjekty

Subjekt	celk. výmera PP ha	orná pôda ha	TTP ha	ošípané ks	hovädzí dobytok ks	ovce ks	počet zamestnancov
RD Selce	697	184	513	-	110	-	11
Barančia s.r.o.Selce	152	0	152	-	211	40	5
Spolu:	849	184	665	-	479	40	16
Zdroj: RD Selce, Barančia 2015							

Obec má veľké tradície aj v oblasti salašníctva. V súčasnosti sú to súkromné salaše. Momentálne sú v obci dva salaše. Jeden patrí Barančia s.r.o. a druhý je súkromný.

Lesné hospodárstvo

Národohospodárska politika v oblasti lesného hospodárstva je orientovaná okrem produkcie drevnej suroviny pre drevospracujúci priemysel významným podielom tiež na verejnoprospešné funkcie s celospoločenským dosahom (pestovateľská činnosť, ťažobná činnosť, semenárstvo ...).

Podmienky lesného hospodárstva v katastri obce reprezentuje pomerne výrazná lesnatosť (42 % rozlohy k.ú). Funkčná orientácia je zameraná predovšetkým na intenzívne hospodárenie, v menšom rozsahu na rekreačné využitie a čiastočne na ochranu (protierózna funkcia).

Tab. 8 Špecifikácia funkcií lesných porastov

Kategória lesov	%	Konkrétna funkcia	%
- lesy hospodárske	59	Produkčná	59
- lesy ochranné	2	Protierózna	2
- lesy osobitného určenia	39	Rekreačná	3
		Protiimísna	36

Zdroj: Územný plán obce Selce, 1998

Územie obhospodarujú Lesy SR, a.s. Banská Bystrica, Odštepny lesný závod Slovenská Ľupča.

V uvedenom území je okrem štátnych lesov aj Združenie urbáriátu, ktoré združuje vlastníkov podielov pozemkov bývalého Urbárskeho, Pasienkového, Kuriálneho spolku, ku ktorým vlastnícke právo nezaniklo. Činnosť združenia je vymedzená v Zmluve o založení a v Stanovách ako zveľaďovanie lesného a poľnohospodárskeho fondu.

Ubytovacie zariadenia, stravovacie a reštauračné služby

V súčasnosti sa v obci priamo nachádza ubytovacie zariadenie „Turistická ubytovňa s nízkokapacitným ubytovaním“ s kapacitou pre 10 osôb. Poskytuje ubytovacie a reštauračné služby.

Ďalšie ubytovacie možnosti sú v lokalite Šachtička, kde sa nachádza Hotel Šachtička s kapacitou cca 134 lôžok. Chata Šachtička poskytuje lacné ubytovanie s výhodami hotela s 50 lôžkami. Na Malom dieli (po selčiansky volanom „Selčiansky diel“) sa nachádza Hotel Fuggerov dvor, ktorý poskytuje ubytovanie s 56 lôžkami.

V lokalite Selčianska dolina sa nachádza Penzión Selčianka s 35 lôžkami, Penzión Čachovo s 50 lôžkami, Penzión Pod Margušovom s 8 lôžkami. Ubytovacie služby sú poskytované i v niektorých menších súkromných chatách.

Návštevníci obce nemajú zatiaľ možnosť ubytovať sa na súkromí priamo v obci v rodinných domoch.

Čo sa týka stravovacích a reštauračných služieb, sú poskytované vo všetkých ubytovacích zariadeniach. Navyše tieto služby sú poskytované v Hoteli Fuggerov dvor, v bufete „Zrub Čachovo“, v miestnych pohostinstvách - 4 prevádzky a v Pizzerii Tatiana.

V obci chýba reštauračné zariadenie, ktoré by poskytovalo tradičné jedlá typické pre túto oblasť.

Nezamestnanosť

Počet nezamestnaných v obci od roku 2008 narástol o 93, najvyšší počet (128) bol v roku 2012 (Tab. 9).

Tab. 9 Evidovaní uchádzači o zamestnanie v rr. 2011 - 2014

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Muži	14	46	46	51	72	60	78
Ženy	13	41	43	47	56	46	42
Spolu	27	87	89	98	128	106	120

Zdroj: Štatistický úrad SR

Samospráva

Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov.

Komisie Obecného zastupiteľstva:

- Komisia na ochranu verejného poriadku,
- Komisia životného prostredia a výstavby, lesného a vodného hospodárstva,
- Finančná komisia,
- Sociálno-zdravotná komisia,
- Kultúrno-školská a športová komisia,
- Komisia na prešetrovanie sťažností na hlavného kontrolóra obce,
- Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie starostu.

Počet pracovníkov Obecného úradu: 10.

Obec v rokoch 2012 – 2015 hospodárila s vyrovnaným rozpočtom alebo s kladným hospodárskym výsledkom.

Tab. 10 Príjmy a výdavky obecného rozpočtu v rr. 2012 – 2015 v €

	2012	2013	2014	2015
Príjmy	1 035 063	910 781	869 197	890 159
Výdavky	1 027 410	836 878	869 197	890 159

Počet podaných projektov za posledných 5 rokov: 4.

Suma realizovaných projektov za posledných 5 rokov: 1 170 000 €.

Obec Selce je členom Mikroregiónu Pod Panským dielom a Geomontánneho parku.

Osobnosti obce:

Andrej Caban, 19. stor., katolícky kňaz, národovec,
Július Plošic, 19. stor., kňaz, národovec, publicista,
Anton Emanuel Timko, 19.-20. stor., spisovateľ, národovec,
František Šujanský, 19.-20. stor., kňaz, jazykovedec, etnograf,
František Mesík-Vajda, 19.-20. stor., rector seminára, generálny vicar,
Andrej Očenáš, 20. stor., hudobný skladateľ, pedagóg,
Dušan Dobrík, 20. stor., riaditeľ Literárno-hudobného múzea a Divadla JGT,
František Caban, 20. stor., operný spevák.

Známi rodáci:

Andrej Caban, 19. stor., katolícky kňaz, národovec,
František Mesík-Vajda, 19.-20. stor., rector seminára, generálny vicar,
Andrej Očenáš, 20. stor., hudobný skladateľ, pedagóg,
Dušan Dobrík, 20. stor., riaditeľ Literárno-hudobného múzea a Divadla JGT,
František Caban, 20. stor., operný spevák.

Inštitúcie, spolky, občiansky aktivizmus

V obci pôsobí osem občianskych združení a dve neziskové organizácie. Oblasťou ich záujmu je najmä šport alebo kultúrne aktivity.

Občianske združenia v obci:

Detský folklórny súbor Vánok Selce,
Futbalový klub malého futbalu Selce,
Gazdovský salaš - spolok chovateľov oviec a kôz v obci Selce,
Športcentrum s.r.o. Selce
Občianske združenie Pampúšik MŠ Selce,
Občianske združenie Selčianska dolina,
Športový klub Selce,
Športový lyžiarsky klub Selce.
Zdroj: Register občianskych združení, <http://www.ives.sk/registre/start.do>

Neziskové organizácie v obci:

DFS Vánok Selce,
Pampúšik MŠ Selce.
Zdroj: Register neziskových organizácií, <http://www.ives.sk/registre/start.do> a Obecný úrad Selce

V obci sa nachádzajú inštitúcie:

- Obecný úrad Selce, s matričným úradom pre spádové obce Priechod a Baláže,
- Rímskokatolícka cirkev, farnosť Selce s filiálkou Šalková, Senica, Môlča,
- Kancelária združenia Mikroregión obcí pod Panským dielom,
- Kancelária Združenia urbáriátu, pozemkové spoločenstvo Selce,
- Materská škola Selce,
- Základná škola Selce 1. – 9. ročník - spádová oblasť pre Priechod a Baláže. Školu navštevujú žiaci aj zo Senice a z Banskej Bystrice,
- Zdravotné stredisko Selce – všeobecný lekár, stomatológ, detský lekár,
- Pošta Selce.

Bohatú činnosť rozvíjajú v obci organizácie a spolky. Sem patrí najmä:

- Športový klub (futbal muži, ženy),
- Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý má historickú tradíciu spred r. 1900 – výročie 130 rokov založenia,
- Slovenský zväz včelárov,
- Poľovnícke združenie Žiare,
- Združenie urbáriátu, pozemkové spoločenstvo,
- Stolnotenisový oddiel.

Aktívne sú aj spoločenské organizácie:

- Slovenský červený kríž,
- Únia žien Slovenska,
- Slovenský zväz protifašistických bojovníkov.

Vzdelávanie

Školy a školské zariadenia v obci:

- Základná škola Selce 1.-9. Ročník,
- Materská škola Selce,
- ZUŠ Slovenská Ľupča pobočka Selce,
- Školská jedáleň Selce,
- Školský klub Selce.

Súkromné zariadenie:

- Súkromné detské jasle.

Stav budov

Základná škola Selce bola zrekonštruovaná s finančnou pomocou eurofondov. Taktiež budova školskej jedálne bola zateplená, čo napomohlo hlavne k jej tepelnoizolačným schopnostiam a úspore na vykurovaní. Budova Materskej školy má 65 rokov a je celodrevená. Je potrebná výstavba novej budovy. Pôvodná drevená stavba by po rekonštrukcii, prípadne prístavbe mohla slúžiť ako denný stacionár pre seniorov.

Počet detí v materskej škole v od roku 2006 do roku 2014 stabilný, pohyboval sa v rozmedzí 42 – 50 žiakov. V rokoch 2010 – 2014 v rozmedzí 44-45 žiakov.

Tab. 11 Počet žiakov v materskej škole v rr. 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet žiakov	33	50	42	48	48	45	44	44	45	44

Zdroj: Štatistický úrad SR

Počet žiakov v základnej škole od roku 2005 klesá, a to z počtu 264 v roku 2005 na počet 164 v roku 2014, čo znamená pokles o 100 žiakov.

Tab. 12 Počet žiakov v základnej škole (roč. 1.-9.) v rr. 2005 - 2014

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet žiakov	264	239	218	195	186	191	179	167	154	164

Zdroj: Štatistický úrad SR

Kultúra

V obci sa nachádza viacúčelový objekt, ktorého časť slúži ako kultúrny dom (veľká sála - kinosála cca 250 sedadiel s javiskom a šatňou, kino nefunguje, sú tu klubovne, obecná knižnica), druhá časť ako obecný úrad, malá sála (zasadačka) a zariadenia verejnej vybavenosti (požiarna zbrojnica, pošta, kacerária urbáriátu) a byt. Kapacitne je plne vyťažený. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci veľká sála (kinosála), malá sála (zasadačka) a klubovne v kultúrnom dome. Budova je v pomerne dobrom stave. Slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných aktivít. V tesnej blízkosti sa nachádza Dom nádeje a miestny cintorín.

Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti Dňa matiek, slávnostné akademie pri rôznych výročiach, detské karnevaly, plesy, divadlá, a pod. Veľká sála kultúrneho domu sa často prenajíma obchodníkom na predaj textilu a spotrebného tovaru. Malá sála sa využíva na rôzne schôdze, súčasne slúži aj na cvičenie žien a ako zasadačka obecného

úradu. Často sa tam konajú schôdze jednotlivých organizácií, obecného zastupiteľstva, predvolebné mítingy atď.

Obecná knižnica má svoju históriu už pred rokom 1900. V súčasnom období tvorí knižný fond 8391 zväzkov. V r. 2015 si čitatelia vypožičali 628 zväzkov.

Kultúrne pamiatky

V obci sa nachádza Kostol sv. Cyrila a Metoda, ktorý pochádza z r. 1222, o čom svedčil aj pôvodný nápis v ňom. Kostol bol niekoľkokrát prestavovaný. Nachádzajú sa tu vzácne hnutelné pamiatky:

- Obraz sv. Cyrila a Metoda z r. 1863, namaľovaný Júliusom Jonášom pri príležitosti osláv 1000. výročia príchodu vierozvestcov na Veľkú Moravu. Kostol bol pri tejto príležitosti zasvätený týmto svätcom,
- Krstiteľnica – 15. stor. (neskorá gotika),
- Kazateľnica – 18. stor.,
- Obraz všetkých svätých – 18. stor. (klasicizmus), ktorý je momentálne v dezolátnom stave. Bol pôvodným oltárnym obrazom do r. 1863, keď bol kostol zasvätený „Všetkým svätým“,
- Epitaf rodiny Seleckých – 18. stor. (baroko), ktorý sa nachádza pri vonkajšom múre kostola.

Ďalšie umelecké diela „Selčianska Madona“, reliéf „Smrti Panny Márie“ a „Sv. Mikuláš“ sanachádzajú v stálej expozícii múzea Thurzov dom.

V blízkosti sa nachádza kaplnka sv. Jána Nepomuckého. V areáli kostola je pochovaných niekoľko významných osobností, ako František Šujanský, Július Plošic a iní. Nachádza sa tu aj jaskyňa Panny Márie, morový stĺp. Na rodných domoch sú pamätné tabule významných rodákov – Mons. Františka Mesíka-Vajdu a Andreja Cabana. Areál tzv. historického stredu obce dopĺňa Mariánsky stĺp.

Kultúrne zariadenia v obci

Kultúrny dom Selce – v rokoch 2012-2014 boli vymenené všetky okná, pretože staré drevené už boli poškodené a neplnili svoju funkciu. Bolo by potrebné celkové zateplenie budovy, pretože sa vynakladajú veľké finančné prostriedky na kúrenie tohto dosť veľkého objektu.

Rímskokatolícky kostol - v rokoch 1980-2000 sa vykonala rekonštrukcia elektriky, urobila sa sanácia a oprava omietky, vybudoval sa odvodňovací rigol okolo celého kostola, vymenila sa strešná krytina veže a natrela sa farbou ostatná krytina. Tieto opravy pomohli no mnohé z nich je potrebné riešiť už znova.

Záujmové združenia, skupiny pôsobiace v kultúre

Pri obecnom úrade pôsobí detský folklórny súbor Vánok Selce. Od mája 2008 je občianskym združením. Tanečníci sú väčšinou vo vekovej kategórii od 3 do 12 rokov. Vystupujú zväčša na všetkých obecných akciách, ale zúčastňujú sa aj detských festivalov a vystúpení mimo obce.

Tab. 13 Prehľad najvýznamnejších pravidelných podujatí, organizovaných v obci

Názov podujatia	Mesiac
Podomové fašiangovanie	Február
Výročie oslobodenia obce	Marec
Stavanie obecného mája	Apríl
Deň matiek	Máj
Kutliarsky deň	Jún
Oslava SNP	August
Mesiac úcty k starším	Október
Uvítanie detí narodených v roku	December
Mikuláš pre deti	December
Vianočné trhy	December

Šport

Obec sa zviditeľnila najmä v týchto druhoch športu: mužský aj ženský futbal, malý futbal, zjazdové lyžovanie, skoky na lyžiach, beh na lyžiach, zimný biatlon, letné behy, letný biatlon. K obľúbeným športom medzi občanmi patrí aj stolný tenis, turistika a cykloturistika.

Obec má na šport dobré podmienky. Je to hlavne Športcentrum Selce-Čachovo. Najmä v zime je vyhľadávaným lyžiarskym strediskom pre rodinnú lyžovačku. Aj v nepriantivom počasí, keď nie je prírodného snehu je tu vybudované umelé zasnežovanie po celej dĺžke lyžiarskych tratí. Na ploche tenisového kurtu sa v zimnom období vytvára prírodné klzisko, ktoré sa stalo veľmi obľúbeným. V lete možno okolie využiť na turistiku a cykloturistiku. V areáli sú vybudované ihriská pre volejbal, minifutbal a tenis.

Futbalový štadión zasa dáva možnosti pre rozvoj futbalu od prípravky najmenších detí, starších a mladších žiakov, cez dorast až k mužstvu dospelých. Teší nás, že pod Selce patrí aj jedno ženské družstvo.

Stolný tenis sa hráva pravidelne v kultúrnom dome, v poslednom období je oň väčší záujem medzi žiakmi a dokonca pribudlo aj družstvo žien. V kultúrnom dome sa stretávajú na cvičenie aj ženy jedenkrát do týždňa. Cvičia cviky na chrbticu. Cvičí sa aj na ihrisku v turistickej ubytovni.

Školská telocvičňa sa využíva aj vo verečných hodinách, kedy si sem prídu zahrať občania futbal a volejbal. Na základnej škole je futbalový a strelecký krúžok, ktorý tiež využíva priestory telocvične.

Na území katastra sa ešte nachádza športový areál pri Hotely Fuggerov dvor, Hotel Šachticka, ale aj súkromné tenisové ihrisko pri rodinnom dome.

Obec zvýšila objem finančných prostriedkov od roku 2010 do roku 2014 o 4 000 € (Tab. 14).

Tab. 14 Prehľad o vynaložených výdavkoch na šport v rr. 2010 – 2014 v €

Ukazovateľ/Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Výdavky	1 000	1 000	3 000	5 000	5 000

Zdroj: Obec Selce

Športové zariadenia v obci:

- školská telocvičňa,

- futbalový štadión,
- lyžiarske stredisko – v zime vleky, klzisko, bežecké trate,
- v lete volejbal, minifutbal, tenis,
- športový areál pri hoteli – minifutbal, tenis,
- súkromný tenisový kurt.

Združenia pôsobiace v športe:

- športový klub Selce – futbal,
- stolnotenisový oddiel pri obci Selce,
- SKI Club Selce – skoky na lyžiach.

Tab. 15 Prehľad najvýznamnejších pravidelných športových podujatí v obci

Názov podujatia	Miesto konania	Mesiac
Rozlúčka so snehom v maskách	Športcentra Selce-Čachovo	Marec
Prechod na bežkách	Z Donovalov do Čachova	Marec
Minifutbalový turnaj	Areál Čachovo	Máj, jún
Volejbalový turnaj	Areál Čachovo	Jún
Futbalový turnaj dospelý, prípravka	Futbalový štadión	Jún, júl
Merida – cyklistické preteky	Selce	September
Vianočný turnaj v stolnom tenise a dáme	Selce	December
Turistika, zájazd spojený s turistikou	Podľa dohody	Podľa dohody

Voľný čas

V obci sa nachádzajú dve upravené plochy na hry alebo stretnutia:

- upravená plocha pri Kultúrnom dome (na Brazdovie záhrade) - plocha na hranie pre deti – pozemný hokej, loptové hry,
- upravená plocha pri Kultúrnom dome (na Brazdovie záhrade) - možno využiť aj na iné aktivity ako stretnutia a posedenia priateľov, usporiadanie blšieho trhu, predajné trhy, výstavy, súťaže, divadelné vystúpenia, koncerty.

Mládež

V obci pôsobí mládežnícka organizácia „Mladí Selčania“.

Seniori

Pripravuje sa založenie Klubu seniorov.

Sociálne služby

Obec v súčasnosti poskytuje sociálne služby:

- opatrovateľská služba,
- možnosť objednať si obedy v zariadení školského stravovania.

Sociálne zariadenia v obci nie sú žiadne. Do budúcnosti plánuje obec postaviť denný stacionár.

Výdavky obce na zabezpečení sociálnych služieb sa v rokoch 2010 – 2014 znížili (Tab. 16).

Tab. 16 Celkové výdavky obce na zabezpečenie sociálnych služieb v rr. 2010 - 2014 v €

Ukazovateľ/rok	2010	2011	2012	2013	2014
Výdavky	10 000	11 000	6 000	6 000	6 000

Zdroj: Obec Selce

Bývanie

V obci je v súčasnosti 748 bytov, z ktorých najväčší počet bol postavený pred rokom 1980. Po roku 1990 bolo postavených 87 bytov (Tab. 17). 62 bytov je neobývaných (Tab. 18).

Tab 17 Bytový fond podľa veku budovy v obci

Bytový fond podľa veku budovy Selciach (počet bytov)	
Obdobie výstavby	Byty podľa typu budovy spolu
Do 1919	17
1919-1945	66
1946-1970	299
1971-1980	138
1981-1990	63
1991-2000	37
2001-2005	18
2006 a neskôr	32
Nezistené	78
Spolu	748

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

Tab. 18 Obývanosť bytov v obci

Obývanosť bytov (Spolu)	Obývané byty	Neobývané byty	Nezistené
748	682	62	3

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR

V obci pôsobia tri spoločensvá vlastníkov bytov v obci:

- Spoločenstvo Kopanice 523,
- Spoločenstvo Kopanice 524,
- Bytové družstvo Selce.

Zdroj: Register spoločensstiev vlastníkov bytov a nebytových priestorov, <http://www.ives.sk/registre/start.do>

V obci sa nachádzajú všetky základné zariadenia občianskej vybavenosti okrem bankomatu.

Tab. 19 Prehľad o zariadeniach občianskej vybavenosti v obci

Zariadenia občianskej vybavenosti	Áno/Nie
Predajne potravinárskeho tovaru	Áno
Predajne zmiešaného tovaru	Áno
Predajne nepotravinárskeho tovaru	Áno
Strediská služieb	Áno
Pohostinské odbytové stredisko	Áno
Hotel, penzión	Áno
Knižnica	Áno
Bankomat	Nie
Kostoly	Áno
Pošta	Áno
Domy smútku	Áno
Cintorín, urnové háje, rozptyľové lúčky	Áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotníctvo

V obci sa nachádzajú tri ambulancie – praktický lekár pre dospelých, lekár pre deti a stomatológ.

Tab. 20 Počet ambulancií v obci

Ambulancie	Počet zariadení
Liečebne, domy ošet.starost., hospice, zar.biomed.výskumu	0
Lekárne a výdajne liekov	0
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	1
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatológa	1
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	0
Samostatné ambulancie lekára špecialistu	0
Rýchla zdravotnícka pomoc	0

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov – Štatistický úrad SR a Obec Selce

Životné prostredie

Klíma

Klimatické pomery obce Selce sú ovplyvňované jej geografickou polohou. Pri prevažne juhozápadne orientovanej svahovej polohe je tu klíma dostatočne slnečná. Priame slnečné žiarenie trvá v oblasti Seliec v júli v priemere 248 hodín.

Klíma sa pri otepľujúcom trende prejavuje priaznivo najmä dlhším trvaním slnečného svitu a teplejším počasím, ale aj nepriaznivo v dôsledku rastu intenzity a častosti výskytu nebezpečných poveternostných javov, predovšetkým lejakov, búrok a víchric.

Pri extrémnych zrážkach dochádza k výmoľovej erózii pôdy, k zvýšeniu vodného stavu a prietokov vodných tokov k náhlým odmäkom snehovej pokrývky. Dlhotrvajúce sucho zas má nepriaznivý dopad na vývoj vegetácie a úrodu poľnohospodárskych plodín.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia. Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Na kvalitu ovzdušia v Selciach negatívne vplýva pôsobenie viacerých veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktoré sa nenachádzajú v ich katastrálnom území. Najväčšími regionálnymi zdrojmi znečisťovania ovzdušia s predpokladaným vplyvom na Selce sú: Biotika Slovenská Ľupča, FERMAS, a.s., Petrochema Dubová, kotolne Bytového podniku mesta Banská Bystrica, Smrečina Banská Bystrica, Nemocnica FDR Banská Bystrica. Chemické prevádzky v priemyselnej zóne pri Slovenskej Ľupči okrem vypúšťaných emisií obťažujú obyvateľov aj neprijemným zápachom, ktorý sa šíri najmä pri inverzných poveternostných situáciách.

Pôvodcami lokálnych emisií v obci sú najmä tepelné zdroje (vykurovanie fosílnymi palivami hlavne v zimnom období, nakoľko rastú ceny plynu a elektriny), automobilová doprava a výrobné prevádzky.

V obci sa prejavuje aj sekundárna prašnosť, ktorej pôvodcom sú s najväčšou pravdepodobnosťou plochy veľkoblokovej ornej pôdy v extraviláne. K rozprašovaniu z plôch bez vegetačného krytu dochádza v suchom a veternom období.

Jedným zo zdrojov znečisťovania je aj novovybudovaná regionálna skládka odpadu, ktorá je vybudovaná na juhovýchodnom okraji katastra Seliec v lokalite Škrádno.

Vodné zdroje

V katastrálnom území Selce sa nachádzajú nasledujúce vodné zdroje: prameň Jelšiny, prameň Zábřež, pramene Tuf, zdroje pre penzión Čachovo a RD, pramene pre rekreačnú oblasť Šachticka, prameň Ľadová studňa, PHO zasahuje do k.ú. z východnej strany.

Ochrana pôdy

Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pôdneho fondu obce Selce.

Tab. 21 Štruktúra pôdy v obci Selce

Plošná výmera intravilánu celkom	Plocha
Plocha bytových domov	0,13 ha
Plocha IBV	9,00 ha
Plochy vybavenosti	1,00 ha
Športové plochy	1,00 ha
Plocha PD	6,00 ha
Vodné toky	0,60 ha
Plocha železnice	- ha
Drevosklad	- ha
Dopravné plochy	- ha
Spevnené komunikácie	7,20 ha
Nespevnené komunikácie	3,00 ha
Chodníky	0,70 ha
Orná pôda	50,00 ha
Záhrady	29,80 ha
Lúky, TTP, pasienky	90,00 ha
Neúžitky	0,37 ha
Plocha cintorína - stav	1,20 ha
Celková plocha intravilánu	200,00 ha
Plocha mimo zastavanú časť	1799,00 ha

Zdroj: Obec Selce

Pôda predstavuje rozhodujúci prírodný zdroj a súčasne aj ekonomický a eko-sociálny potenciál obce. Umožňuje produkovať potraviny a suroviny, filtruje a zadržiava vodu na území, umožňuje využívať a zhodnocovať slnečnú energiu, zabezpečuje kolobeh a ekologicky vyváženú bilanciú látok v prírode, udržiava diverzitu rastlinných a živočíšnych druhov a primárne formuje kvalitu životného prostredia, je zdrojom surovín a kultúrnym dedičstvom vzdialenej a nedávnej minulosti, je istotou pre život a spoločenské bytie obyvateľstva. Starostlivosť o pôdu je prejavom vyspelosti

štátu a kultúrnej úrovne jeho obyvateľstva. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná ochrana a kultivácia pôdneho krytu, ktorá vyplýva aj zo vstupu Slovenskej republiky do európskych štruktúr. Obec sa preto musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť platnou legislatívou.

V zmysle Zákona 220/2004 Zb. ochrane PPF a nariadenia vlády SR č. 152/1996 Z.z. o základných sadzbách odvodov za záber poľnohospodárskej pôdy je sprísnená ochrana kvalitných, vysokoprodukčných pôd, s najvyššou úrodnosťou, vysokými odvodmi za zabranú pôdu na iné účely ako v poľnohospodárstve.

Verejná zeleň

Plánovanie zelene je riešené v rámci územného plánu obce. Obec nemá spracovaný zvláštny dokument na zeleň. V obci sa nachádza jeden obecný parčík o rozlohe cca 1 ha.

Hluk

Všeobecne pozitívny vplyv dopravy prijímaný obyvateľstvom má tiež negatívnu stránku. Doprava najmä znečisťuje ovzdušie a produkuje hluk, čo hlavne pociťujú obyvatelia rodinných domov pozdĺž cesty III/06633.

Radónové žiarenie

Na radónové riziko sa zameria „Program ochrany obyvateľstva pred radónom a jeho dcérskymi produktami z podlažia budov a pred žiarením gama zo stavebných materiálov“, schválený uznesením vlády SR č. 726/1991. Vyhláška č. 1236/2006 stanovuje prípustnú hodnotu objemovej aktivity radónu na 200 Bq.m⁻³ u postavených bytových priestorov a na 100 Bq.m⁻³ u nových stavieb.

Zhodnotenie radónovej záťaže obyvateľstva vplyvom geologického podlažia vyústilo do spracovania mapy radónového rizika pre celé územie SR v mierke 1 : 200 000, kde sú vymedzené územia s nízkym, stredným a vysokým radónovým rizikom. Značná časť územia okresu Banská Bystrica sa nachádza v strednom a vysokom stupni radónového rizika.

Vzhľadom na obmedzenú výpovednú hodnotu tejto mapy a na pestrosť geologického podlažia najhodnovernejšou metódou na posúdenie radónového rizika z pôdneho radónu je meranie na jednotlivých stavebných parcelách.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR 364/2004 o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita vody v tokoch je ovplyvňovaná produkciou priemyselných a splaškových vôd a intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou spojenou s používaním hnojív. V oblasti znečisťovania a ohrozovania akosti povrchových a podzemných vôd v súčasnej dobe na území celého okresu sa javí nedisciplinovanosť a nerešpektovanie zákonných noriem obyvateľmi okresu a to hlavne vypúšťaním obsahu žump do povrchových a podzemných vôd.

Komunálny odpad

Odvoz odpadu zabezpečuje Obecný úrad Selce dodávateľskou firmou SITA Slovensko. Domový odpad sa zhromažďuje v kuka nádobách, každých 7 dní je odvážaný na prekládku odpadu na Sliač a odtiaľ na skládku odpadu v Kalnej nad Hronom. Rozmernejší odpad z domácností a odpad z cintorína sa zhromažďuje vo veľkokapacitných kontajneroch.

Odvoz separovaného zberu sa uskutočňuje pravidelne podľa harmonogramu. Zbiera sa sklo, papier, plasty, tetrapaky. V priebehu roka sa robí zber pneumatík, železného šrotu, zber akumulátorov a batérií, zber objemných odpadov, zber elektrického a elektronického odpadu.

Objem komunálneho odpadu v obci sa v rokoch 2010 – 2014 znižoval a objem separovaného odpadu sa zvyšoval (Tab. 22)

Tab. 22 Objem vyprodukovaných odpadov v obci od roku 2010 do 2014 (v tonách)

Ukazovateľ/Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Komunálny odpad	466	446	449	426	441
Separovaný odpad	74	68	93	88	110

Nasledujúca tabuľka prezentuje príjmy a výdavky obce so zabezpečením odvozu a likvidácie komunálneho odpadu. V sledovanom období bol vývoj príjmov a výdavkov z odvozu a likvidácie komunálneho odpadu rovnomerný, výdavky v posledných rokoch prevyšovali príjmy.

Tab. 23 Príjmy a výdavky na zabezpečenie odvozu PDO od roku 2010 do 2014 (v tis. €)

Ukazovateľ/Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Príjmy	36	40	41	42	41
Výdavky	42	43	42	59	41

Zdroj: Obec Selce

Vzhľadom na platnú legislatívu je každá obec (resp. združenie obcí) povinná vybudovať aj skládku organického odpadu. Obec Selce túto legislatívu splnila zakúpením kompostérov, ktoré dostala každá domácnosť na základe prehlásenia, v ktorom sa zaväzuje vlastník rodinného domu, že bude organický odpad kompostovať.

Počet likvidovaných čiernych skládok ročne, za posledných 5 rokov: 0.

Dopravná infraštruktúra

Doprava

Dopravne je obec dobre prístupná. Priaznivo ju ovplyvňuje bezprostredná blízkosť Banskej Bystrice – 6 km vzdialenosť od centra mesta. Cesta III. tr. č. 06633 sa napája priamo na najvýznamnejšiu dopravnú tepnu mesta Banská Bystrica – cestu I. tr. č. 66 (Banská Bystrica – Brezno) v križovatke vo východnej časti mesta vo vzdialenosti 3 km. Táto križovatka po vybudovaní severného obchvatu cesty č. 66 je súčasťou cestného uzla Banská Bystrica – východ, v ktorom sa delí dopravná záťaž z východného smeru do základného komunikačného systému mesta (na mestský zberný okruh príp. v radiálnom smere do centra).

Podľa územnoplánovacej dokumentácie vyšších stupňov – územného plánu veľkého územného celku (ÚPN VÚC) nízke Tatry ako aj ÚPN VÚC Banskobystrického kraja smerovanie cestnej

dopravy v smere na východ bude zvýraznené výhľadovým presmerovaním medzinárodnej cesty E 77 v úseku Banská Bystrica – Staré Hory – Donovaly – Korytnica (existujúca cesta I/59) do trasy Banská Bystrica – Slovenská Ľupča – Korytnica z dôvodov vylúčenia tranzitnej dopravy cez Starohorskú dolinu. Navrhovaná odklonová trasa cesty E 77 v celom úseku Banská Bystrica – Slovenská Ľupča – Korytnica vedie mimo sídelných útvarov a zásahy do krajiny sú eliminované tunelovými úsekmi. Výhľadovo uvažované prepojenie cesty III. tr. č. 06633 s podhorskými obcami Podkonice – Slovenská Ľupča umožní ešte lepšie sprístupnenie obce Selce a jej rekreačných lokalít regionálnemu až medzinárodnému záujmu. Pre lepšie dopravné prepojenie sídiel Nemce/Kynceľová – Senica/Selce a rekreačných lokalít Selčianska dolina – Čachovo a Nemčianska dolina (Šachtička – Panský diel) sa navrhuje cestné prepojenie ciest III. triedy č. 06633 a 06634 pri sútoku potokov oboch dolín v juhozápadnej časti obce Selce na území obmedzujúcom zástavbu (súbeh s elektrickým vedením).

Cestná doprava

Cestná sieť v okolí obce je podľa charakteru delená na štátne cesty a miestne komunikácie, ktoré obhospodaruje a spravuje Obecný úrad Selce. Štátne cesty sú podľa správneho členenia rozdelené na I., II., III. triedy. V obci sa nachádza komunikácia III. triedy. Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je cca 13 km, z toho spevnených (bezprašných) 12 km. V obci sú vybudované chodníky v celkovej dĺžke cca 5,1 km. Na autobusových zastávkach sú vybudované kryté stanovišťa pre čakajúcich na autobusy. V súvislosti s ďalším rozvojom cestovného ruchu treba uvážiť vybudovanie chodníkov pre cyklistov a to v rámci miestnej komunikácie do Selčianskej doliny – Čachova, poprípade na Fuggerov dvor a taktiež prepojenie obcí Selce, Nemce a Banská Bystrica.

V dôsledku zlých poveternostných vplyvov a nadmerného využívania bude v krátkom období potrebná ich čiastočná, v dlhšom časovom horizonte komplexná rekonštrukcia.

Prímestská doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na mesto Banská Bystrica, denne celkovo 18 krát (a 18 krát z BB do Seliec) v pracovných dňoch a cca 6 krát (a 6 krát z BB do Seliec) v dňoch pracovného pokoja. Sú v tom započítané aj spoje smerujúce do Priechodu a Balážov. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o 4:53 hodine a posledný o 21:14 hodine. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia nemožno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce, hlavne čo sa týka víkendu. Čiastočne tento nedostatok eliminuje blízkosť na autobusovú zastávku MHD v Senici. Hlavne dolná časť obce Selce využíva túto možnosť.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine v okresnom meste Banská Bystrica.

Železničná aj autobusová stanica Banská Bystrica sú vo vzdialenosti 5 km s priamym spojením obce verejnou hromadnou autobusovou dopravou s časovou dostupnosťou 15 minút.

Letecká doprava

Medzinárodné letisko Sliač, známe aj pod historickým názvom z druhej svetovej vojny, „Tri Duby“ sa nachádza v ideálnej polohe na území Stredného Slovenska, priamo v strede medzi dvomi metropolitnými mestami regiónu, Zvolen a Banská Bystrica. Letisko dotvára komplex dopravnej infraštruktúry Stredoslovenského regiónu.

V roku 1991 letisko splnilo podmienky pre udelenie štatútu medzinárodného letiska. Týmto výrazným medzníkom bolo Stredoslovenskému regiónu umožnené priame spojenie so zahraničím a tým aj zväčšenie jeho dynamiky všestranného rozvoja a rastu.

Cyklistická doprava – v obci existujú cyklochodníky.

Pešia doprava - chodník Selce – Senica v dĺžke 400 m.

Technická infraštruktúra

Obec Selce je 100% elektrifikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod a verejnú kanalizáciu. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 99,8%. Na území obce sa nachádza ochranné pásmo PHO II. pásmo vodárenských zdrojov pre prameň pitnej vody. Je v tom Čachovo a Selčiansky diel (Malý diel), intravilán obce už tam nie je.

Obec má vybudovanú kanalizačnú sieť približne od r. 1950. Obec je plne 99,8 % plynofikovaná. Na vykurovanie sa v obci požíva plyn, elektrina a pevné palivo. Vzhľadom na zvýšené ceny energií občania v stále vyššej miere si dopĺňajú vykurovanie v domácnostiach pomocou pevného paliva, hlavne dreva. Na druhej strane sa to môže prejavovať znečisťovaním životného prostredia – hlavne jeho zložky – ovzdušia.

Obec má digitálnu telefónnu ústredňu od r. 2004. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T – mobile 90%, Orange 90%, O2 90 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky, mobilných operátorov a WIFI siete.

Elektrifikácia

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vzdušnými vedeniami 90 % a 10 % zemou (22 kV, resp. 110 kV). Územím prechádzajú 4 trasy vzdušného vedenia 22 kV a 2 trasy 110 kV. 22 kV vedenie má stanovené ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča na každú stranu, 110 kV vedenie 15 m od krajného vodiča na každú stranu. Obec je zásobovaná elektrickou energiou z prevodnej transformátorovej stanice 110/22 kV v Banskej Bystrici. V obci sa nachádza 11 ks TRAfo stožiarové a 1 ks TRAfo murované (22/0,4kV). Nachádza sa v správe SSE Žilina, závod Banská Bystrica.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, chodníkov a verejných priestranstiev je zabezpečené úspornými výbojkovými svietidlami (žiarivky značky Philips 60, 70 a 36 W). Rekonštrukcia bola uskutočnená v r. 2006 – 2007. Rozvody sú vedené vzduchom 80 % a 20 % zemou. V súčasnej dobe je potrebné riešiť rozšírenie a zmodernizovanie siete.

Kanalizácia a ČOV

V obci je vybudovaná verejná kanalizačná sieť 20 % jednotná (splašky a dažďová voda spolu). V rokoch 2008/2009 bola 60 % urobená delená kanalizácia. Je v správe StVPS Banská Bystrica. 20 % delenej kanalizačnej siete je v správe obci. Dažďová voda je na 50 % zvedená do kanalizácie, zvyšok odteká voľne. V obci je vybudovaná jedna ČOV – obecná, bola kolaudovaná v r. 2007. Kapacita je 400 EO, napojených je zatiaľ 300 EO, je možnosť rozšíriť ju na 800 EO, alebo prebudovať na prečerpávaciu stanicu s napojením na delenú kanalizáciu. Do budúcnosti obec počíta s vybudovaním kanalizačnej siete pre dažďové vody.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná na 99,8 %. Je napojená na diaľkový strednotlakový plynovod v práve SPP – distribúcia, a.s. Bratislava. Severovýchodne od Banskej Bystrice je vybudovaná spoločná integrovaná sústava zásobovania plynom, ktorá zahŕňa obce Kynceľová, Nemce a Selce. Plynoregulačná stanica pre zemný plyn naftový s výhrevnosťou $33,5 \text{ MJ.m}^{-3}$ je umiestnená medzi Kynceľovou a Nemcami a jednotlivé obce sú napájané samostatným hlavným strednotlakovým plynovodným vedením s prevádzkovým tlakom do 300kPa.

Vetva plynovodu pre Selce vrátane uličných distribučných plynovodov vo vlastnej obci má dĺžku 5975 m. Distribučný rozvod plynu je papršlekový a plynovod je uložený vo všetkých uliciach na celom obytnom území. Prívodné potrubie do obce je z ocele, distribučný rozvod je z PE, hlavný plynovod je dimenzie DN 110 a DN 90, vedľajšie plynovody sú DN 63 a DN50. Plynifikácia obce sa uskutočňovala postupne po r. 1995 po etapách.

Parametre plynovodu sú DN 100, STL 300 kPa, médium zemný plyn naftový s výhrevnosťou $33,5 \text{ MJ.m}^{-3}$.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní. V súčasnosti sa na vykurovanie obytných domov z väčšej miery využíva zemný plyn (88 %), elektrická energia (10 %) a pevné palivá (2 %). Využívanie alternatívnych zdrojov energie v obci len začína (slnečné kolektory). Je veľká pravdepodobnosť, že v prípade podpory štátu, o tento náhradný zdroj energie prejavia záujem aj ďalší obyvatelia obce.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec je zásobovaná pitnou vodou z verejného vodovodu. Celkovo je obec zabezpečená vodovodnou infraštruktúrou na 99,8 %. Obec má vlastný zdroj pitnej vody, ale ho nevyužíva, nakoľko je nepostačujúci a obec musela riešiť celú rozlohu obce. Vodovod je v majetku StVPS Banská Bystrica, kde obec je akcionár. V obci sú zachytené pramene a sú aj vybudované vodojemy a to: Močidlá (StVPS), Jelšiny, Zábřež, Kopanice. Vodojemy: Roľnícke družstvo, Kejda, Tuf – využíva rekreačná oblasť Selce – Čachovo.

Informačná infraštruktúra

Miestny rozhlas

Obec Selce má vybudovanú sieť miestneho rozhlasu. Prevádzka je zaistená cez rozhlasovú ústredňu v budove obecného úradu. Rozvod je bezdrôtový. Reprodukory sú umiestnené po celej obci v počte cca 21 ks. Odtrátenie niekoľkých desiatok stĺpov po starom drôtovom rozhlase bude jedným z krokov skrášlenia intravilánu obce.

Spoje

Telekomunikačná prístupová sieť v obci Selce je realizovaná metalickými káblami v nasledovnom zastúpení :

- 90% je realizované vzdušným vedením na drevených podperných bodoch,

- 10% je realizované úložnými káblami vedenými popri hlavných prístupových komunikáciách.

V súčasnosti je v obci vybudovaná ústredňa na báze IP technológie, ktorá umožňuje poskytovanie širokopásmových služieb prenosu hlasu, poskytovanie služby Internet a IP televízie. V rámci rozvoja a strategickej koncepcie telekomunikačných prístupových sietí prevádzkovateľ Slovak Telekom a.s. v obci Selce plánuje vybudovať optickú prístupovú sieť na báze technológie FTTH, ktorá umožní kvalitnejšie poskytovanie dostupných širokopásmových služieb na celé územie obce.

Prevádzku mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti traja operátori, a to:

- Orange Slovensko, a.s.
- Slovak Telekom, a.s.
- O2 Slovakia, s.r.o..

Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie mobilným signálom. Územie obce je plošne pokryté signálom GSM ako aj dátovou sieťou 3G/LTE všetkých troch prevádzkovateľov.

Čo sa týka mobilných sietí, v súčasnosti je na trhu aj štvrtý operátor SWAN Mobile, a.s., ktorý zatiaľ buduje svoju sieť a v Selciach v súčasnosti nemá pokrytie. Dá sa očakávať, že výhľadovo pokryje v blízkej dobe signálom aj našu obec.

Matica vplyvu

Maticu vplyvu spracovala pracovná skupina obce na druhom stretnutí. Matica vplyvu rozdeľuje inštitúcie v obci podľa ich vplyvu a právomocí vo vzťahu k realizácii PHSR. Zaujímali nás najmä tie inštitúcie, ktoré majú vysokú mieru právomocí alebo vplyvu. Tieto by sa pri realizácii PHSR mali stať partnermi, alebo realizátormi jednotlivých aktivít. Výsledky získané v tejto matici sú zohľadnené pri akčnom plánovaní.

Tab. 24 Matica vplyvu inštitúcií na realizáciu PHSR

		Miera právomocí	
		Vysoká	Nízka
Miera vplyvu	Vysoká	- Obecný úrad - štátne inštitúcie - verejná správa	- spoločenské organizácie – Červený kríž, SZPB a iné - športovci, DHZ - podnikatelia - Združenie urbáraátu - Roľnícke družstvo - cirkev - ZŠ, MŠ - zdravotníctvo - lekári
	Nízka	-	-

Časť 1.B - Analýza vonkajšieho prostredia

STEEP analýza

Súčasťou analýzy vonkajšieho prostredia je tzv. analýza STEEP faktorov, ktorá sleduje vplyv faktorov v sociálnej, technologickej, ekonomickej, environmentálnej a politickej oblasti. Sú to faktory, ktoré pôsobia na širšej ako obecnej úrovni, pričom majú vplyv na ďalší rozvoj obce. Súhrn vonkajších faktorov v metodike STEEP analýzy uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. 25 STEEP analýza - vplyv sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov vonkajšieho prostredia na rozvoj obce

SOCIÁLNO-KULTÚRNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	ENVIROMENTÁLNE	POLITICKO-PRÁVNE
Starnutie populácie	Rýchly vývoj techniky a technológií	Dopady ekonomickej krízy	Priemysel je zdrojom znečistenia životného prostredia v celosvetovom meradle	Európske štrukturálne fondy na roky 2014-2020
Migrácia obyvateľov za štúdiom a prácou do zahraničia	Zlepšuje sa prístup k informáciám, komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	Zmena podielu na výnose dane z príjmov fyzických osôb na 68,5 % pre samosprávy s prognózou na úroveň 70,3 %	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Zhoršovanie podnikateľského prostredia v SR
Rýchle životné tempo, viac stresu	Deti a mládež častejšie trávia voľný čas pri počítači ako pri hrách s vrstovníkmi	Medziročný nárast HDP na 1 obyvateľa	Narastá environmentálne povedomie občanov	Vymožiteľnosť práva – nedôvera občanov a podnikateľov
Uzatváranie sa do seba, do svojich rodín a domovov	Technika umožňuje nové možnosti prezentácie a marketingu	Priaznivý vývoj referenčných úrokových sadzieb Euribor		Nárast štátnej byrokracie
Pasívne trávenie voľného času v niektorých rodinách	Narastá individuálne zabezpečenie ciest do zahraničia pomocou internetu	Počet návštevníkov Slovenska sa znižuje.		Najvyššiu dôveru medzi občanmi majú spomedzi inštitúcií mimovládne organizácie (40 % občanov)
Rozvoj komunitných aktivít a účasti občanov na verejnom živote	Nárast využívania sociálnych sietí			Štátna sociálna politika pre sociálne ohrozené skupiny
	Technológie poskytujú možnosť šetrenia prírodnými zdrojmi			

Zdroj: Vlastné spracovanie

Analýza konkurencie

Obecná pracovná skupina pre spracovanie PHSR posúdila konkurenčné výhody obce Selce v troch oblastiach: z hľadiska obyvateľov, návštevníkov a z hľadiska rozvoja podnikania.

Konkurenčné výhody obce Selce z hľadiska obyvateľov:

- príroda, krásne prostredie,
- blízkosť mesta Banská Bystrica – dostupnosť do zamestnania, za kultúrou ap.
- pošta, zdravotné stredisko, Matričný úrad,
- možnosti na šport a turistiku,
- schválený územný plán.

Konkurenčnými územiami z hľadiska atraktívnosti pre občanov sú najmä Priechod, Baláže, Nemce a prímestské časti Banskej Bystrice.

Konkurenčné výhody obce Selce z hľadiska návštevníkov:

- ubytovacie kapacity – penzióny, chatová oblasť, dva hotely,
- možnosti na turistiku, cykloturistiku, šport,
- lyžiarske stredisko,
- vstupná brána do Nízkych Tatier,
- rozvíjajúca sa agroturistika,
- možnosti pre ekoagroturistiku – samostatne hospodáriaci roľníci, salaše,
- víkendové podujatia,
- blízkosť z Banskej Bystrice.

Konkurenčnými územiami z hľadiska atraktívnosti pre návštevníkov sú najmä:

- Slovenská Ľupča (s konkurenčnou výhodou – Zámok),
- Špania Dolina (s konkurenčnými výhodami – história, víkendové podujatia, imidž obce ako turistickej destinácie),
- Šachticky, Králiky (s porovnateľnou konkurenčnou výhodou – lyžiarske stredisko).

Konkurenčné územia obce Selce z hľadiska rozvoja podnikania:

- Banská Bystrica s výhodami krajského mesta a priemyselného parku Šalková,
- Slovenská Ľupča s výhodami sídla veľkých firiem.

Časť 1.C - Zhodnotenie súčasného stavu územia

Vízia obce Selce

Vízia obce je vyjadrením želania, aká bude obec o 10 rokov. Vízia by mala byť všeobecná a stručná, vystihujúca ideálny stav. Na druhej strane by mala byť špecifická, vyjadrujúca reálne možnosti obce.

Návrh na víziu bol pripravený na 1. workshope, na ktorom sa zúčastnili poslanci Obecného zastupiteľstva obce Selce, členovia komisií obecného zastupiteľstva a zástupcovia inštitúcií a združení pôsobiach v obci. Vízia bola formulovaná na dlhšie obdobie, ako je naplánovaný PHSR, aby aj posledné realizované aktivity z roku 2020 mali možnosť prejaviť svoj účinok. Samozrejme, ak vízia bude v realite platiť skôr ako v roku 2025, bude to len dobre.

Návrh vízie obce Selce do roku 2025

Želáme si, aby do roku 2025 bola naša obec:

- čistá a zdravá, pokojná a bezpečná,
- moderná a rozrastajúca sa,
- s aktívnym spoločenským, kultúrnym a športovým životom,
- aby sa v nej ľudia dobre cítili
- a aby zostala dedinou v dobrom slova zmysle.

Zhodnotenie súčasného stavu

Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození obce Selce

Analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození (analýza SWOT) pomenúva hlavné charakteristiky vnútorného prostredia (silné a slabé stránky) a vonkajšieho prostredia (príležitosti a ohrozenia) obce.

Silnými stránkami sú pozitíva, ktoré sú v obci, všetko to, na čo sme v obci hrdí, čo by sme ukázali návštevníkom. O silné stránky sa budeme môcť oprieť pri napĺňaní vízie.

Slabými stránkami sú negatíva, ktoré sú v obci, všetko to, čo nám celkom nefunguje, na čo nie sme hrdí. Je však potrebné, aby sme si pomenovali aj tieto stránky, aby sme ich mohli zlepšiť a tak naplniť víziu.

Príležitosťami a ohrozeniami sú všetky rozhodnutia a trendy, ktoré pôsobia vo vonkajšom prostredí, teda mimo obce - v regióne, v kraji, na Slovensku, v EÚ, vo svete. Môžu to byť spoločenské trendy, politické rozhodnutia, legislatíva, smery vývoja techniky a technológií, environmentálne, ekonomické vplyvy apod. Príležitosťami sú tie vonkajšie vplyvy, ktoré budeme môcť využiť v prospech rozvoja obce, pre naplnenie vízie. Ohrozeniami sú zasa tie vonkajšie vplyvy, ktoré na rozvoj obce a napĺňanie vízie budú pôsobiť negatívne.

Analýzu SWOT z pôvodného pHSR aktualizovali členovia obecnej pracovnej skupiny pre spracovanie PHSR – členovia komisií obecného zastupiteľstva a zástupcovia inštitúcií a združení v obci.

Analýza SWOT je rozdelená do 8 oblastí:

1. Technická infraštruktúra,
2. Sociálna oblasť a zdravotníctvo,
3. Školstvo,
4. Šport,
5. Kultúra,
6. Cestovný ruch,
7. Ekonomický rozvoj,
8. Životné prostredie.

Zhodnotenie hlavných disparít a faktorov rozvoja

Na záver analýzy SWOT pre každú oblasť sú zhodnotené disparity a faktory rozvoja pre obec Selce.

Disparity identifikujú hlavné prekážky v rozvoji obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie disparít je porovnanie slabých stránok a ohrození.

Faktory rozvoja sú charakteristiky obce alebo vonkajšieho prostredia, ktoré budú podporovať ďalší rozvoj obce smerom k naplneniu vízie. Zdrojom pre určenie faktorov rozvoja je porovnanie silných stránok a príležitostí.

Tab. 26 Analýza SWOT obce Selce – technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, - 80 % obyvateľov je napojených na centrálny zberač kanalizácie, - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou, - vlastné pramene pitnej vody, - vlastné vodojemy Močidlá, Jelšiny, Zábrež, Kopanice, RD Selce, Kejda, Tuf, - dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, - existencia verejného osvetlenia – úsporné osvetlenie - nové, - vybudovaná obecná ČOV – pre časť Na Mlyne - digitálna telekomunikačná sieť, - pokrytie signálom mobilných operátorov, - možnosť využitia WIFI siete pre prístup do siete internet, - možnosť pripojenia na internet cez T-Com, - dostatočná kapacita elektrickej siete, - kompletná plynofikácia obce, - existujúca pevná telefónna sieť s bytovými	- slabá kapacita existujúcej ČOV, - miestne komunikácie sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania – Horná, Dolná, Poľná, - nevyhovujúca prístupová cesta do Čachova, Jelšiny, Fuggerov dvor, - v niektorých miestach je ohrozené prechádzanie cez cestu detí a dôchodcov – chýbajú spomaľovače (škola, škôlka, obecný úrad, Kakatka, kostol, ihrisko), - nepravidelnosť v systéme údržby opráv miestnych komunikácií, chodníkov a potokov spôsobuje zvýšenie nákladov na opravu havarijných stavov, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov, - chýba požiarne nádrž, - nedostatok parkovacích plôch, - chodník pri Základnej škole slúži skôr ako skládka pre v okolí bývajúcich občanov (odstránením chodníkových obrubníkov a zrovnaním plochy by vzniklo cca 20

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

prípojkami, - existencia verejného rozhlasu.	parkovacích miest), - objekt Stará škola v centre obce (zbúraním by vznikla parkovacia plocha pre cca 30 až 40 osobných áut, slúžila by pre zdravotné stredisko, kostol, cintorín, obecný úrad, kultúrny dom), - absencia verejných sociálnych zariadení pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočný systém odvádzania povrchových vôd, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - zlá kvalita kanalizácie v časti obce, - chýba optická telekomunikačná sieť k domom, - nedostatočná sieť verejného rozhlasu, (potreba prerobenia na bezdrôtový), - veľké množstvo nadzemných vedení (káblov), ktoré križujú štátnu cestu i miestne komunikácie.
Príležitosti	Ohrozenia
- z funkčného hľadiska veľmi vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.	- nízka miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk.

Disparity a prekážky rozvoja – technická infraštruktúra

- nepravidelnosť v systéme údržby opráv miestnych komunikácií, chodníkov a potokov spôsobuje zvýšenie nákladov na opravu havarijných stavov,
- slabá kapacita existujúcej ČOV,
- zlá kvalita kanalizácie v časti obce,
- miestne komunikácie sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania,
- nevyhovujúca prístupová cesta do Čachova, Jelšiny, Fuggerov dvora absencia verejných sociálnych zariadení pre potreby cestovného ruchu.

Faktory rozvoja – technická infraštruktúra

- vlastné pramene pitnej vody,
- vlastné vodojemy,
- vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy.

Tab. 27 Analýza SWOT obce Selce – sociálna oblasť a zdravotníctvo

Silné stránky	Slabé stránky
- poskytovanie opatrovateľských služieb, - rozvoz obedov pre dôchodcov a starších občanov, - zdravotné zariadenia (praktický lekár, zubný lekár, detský lekár v určité dni) v obci (stred dediny, všetko na jednom mieste a v blízkosti autobusovej zastávky, - charitatívna činnosť, - fungujúca Miestna skupina Slovenského červeného kríža Selce.	- absencia domu sociálnych služieb, - neexistencia klubu dôchodcov, - neexistencia klubu mladých, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - zdravotný stav obyvateľstva (zvyšujúca sa chorobnosť s rastúcim vekom), - chýbajú bezbariérové vstupy do zdravotníckeho zariadenia, - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb.
Príležitosti	Ohrozenia
- dobrá dostupnosť zdravotníckych zariadení v Banskej Bystrici, - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby sociálnej oblasti a zdravotníctva, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a iných grantov.	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu obyvateľov stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - nedostatočná starostlivosť o invalidov zo strany štátu.

Disparity a prekážky rozvoja – sociálna oblasť a zdravotníctvo

- absencia domu sociálnych zhoršuje kvalitu života časti obyvateľov,
- neexistencia klubu dôchodcov, neexistencia klubu mladých, absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie neposkytuje dostatočné podmienky na budovanie sociálnych väzieb, aktívne starnutie, komunitný život,
- chýbajúce bezbariérové vstupy do zdravotníckeho zariadenia znižujú jeho dostupnosť pre časť obyvateľov.

Faktory rozvoja – sociálna oblasť a zdravotníctvo

- poskytovanie opatrovateľských služieb a rozvoz obedov pre dôchodcov a starších občanov ako základ sociálnych služieb,
- fungujúca Miestna skupina Slovenského červeného kríža Selce je dobrým východiskom pre rozvoj dobrovoľníckych činností zameraných na pomoc.

Tab. 28 Analýza SWOT obce Selce – školstvo

Silné stránky	Slabé stránky
- základná škola s kapacitou 245 miest kapacitne vyhovuje, - hlavná budova školy prešla komplexnou rekonštrukciou v r. 2010/ 2011, - výborné výchovno-vzdelávacie výsledky základnej školy, - existencia školskej knižnice, - vybudovaná telocvičňa v areáli školy, - základná škola pripojená na internet a vybudovaná sieť WIFI, - v budove školy zriadené počítačové učebne, multimediálna učebňa a 4 triedy s interaktívnou tabuľou, - krúžková a záujmová mimoškolská činnosť, - pôsobenie ZUŠ Slovenská Ľupča pobočka Selce v popoludňajších hodinách v priestoroch ZŠ, - dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti.	- materská škola s kapacitou 50 miest kapacitne nevyhovuje, - budova ZŠ nemá dostatočné množstvo priestorov na kabinetné zbierky, - chýba miestnosť pre školskú knižnicu, - potreba rekonštrukcie telocvične, - nevyhovujúci stav oporného múru na školskom dvore, - nevyhovujúci stav múru pri oplotení budovy ZŠ, - nevybudované parkovacie miesta pred ZŠ, - slabá spolupráca niektorých rodičov a školy.
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - možnosť zapojenia školy do projektov Ministerstva školstva a EÚ.	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - neadekvátne spoločenské postavenie pedagógov a finančné ohodnotenie.

Disparity a prekážky rozvoja – školstvo

- materská škola s kapacitou 50 miest kapacitne nevyhovuje,
- zlý technický stav telocvične znižuje bezpečnosť pri vykonávaní športových aktivít,
- nevyhovujúci stav oporného múru na školskom dvore a pri oplotení budovy ZŠ ohrozuje bezpečnosť,
- nevybudované parkovacie miesta pred ZŠ ohrozujú bezpečnosť dopravy,
- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...).

Faktory rozvoja – školstvo

- dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti,
- existencia školskej knižnice môže pozitívne ovplyvniť záujem o čítanie medzi deťmi a mládežou,
- pôsobenie ZUŠ Slovenská Ľupča pobočka Selce v popoludňajších hodinách v priestoroch ZŠ sprístupňuje umelecké vzdelanie v obci.

Tab. 29 Analýza SWOT obce Selce – šport

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia poľovníckych revírov, Poľovnícke združenie Žiare, - množstvo turistických trás a chodníkov pre uskutočňovanie pešej turistiky a cykloturistiky, - orientačná mapa so zakreslenými cyklotrasami, - existencia športovo-rekreačnej zóny v areáli Čachovo, Šachtica, - lokalita Čachovo – stredisko zimných športov (4 vleky) aj letných športov (mini futbal, volejbal a tenis, škola a deti zo Seliec majú športové plochy zdarma), - fungujúci Športový futbalový klub – muži, ženy, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení a telocvične pre verejnosť, - možnosť letnej aj zimnej turistiky, - škola zjazdového lyžovania aj skokov a letov na lyžiach, - existencia Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) s historickou tradíciou, organizujú prehliadku a ukážky hasenia, do DHZ sa aktívne zapájajú deti a mládež.	- nevyužitie skokanské mostíky v Dubinách, - slabá informovanosť rodičov o možnostiach umiestnenia dieťaťa v krúžku, v klube apod., - málo trénerov, kvalifikovaných odborníkov, - nedostatok financií, - slabá motivácia pre žiakov do športových krúžkov v obci, - chýbajú vonkajšie športoviská - vonkajšia posilňovňa/fitpark a lezecká stena, multifunkčné ihrisko, viacúčelové využitie plochy na Brázdovie záhradách (cez zimu ako klzisko na korčuľovanie, cez leto ako napr. ako ihrisko na badminton), - potreba rekonštrukcie zariadenia futbalového štadióna (tribúna, trávnik, striedačky, zavlažovací systém), - neuplatňujú sa zľavy pre obyvateľov Seliec v lyžiarskom stredisku, - nevyužíva sa spolupráca medzi školou, OcÚ Selce a Športcentrom (lyžiarske stredisko), - chýbajú informačné tabule o športovej činnosti v obci, - chýbajú informácie na internete o športovej činnosti v obci, - nízke zapojenie neorganizovaných obyvateľov do športovej činnosti, - nezáujem dospelého obyvateľstva o dianie v obci.
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - členstvo v Mikroregióne Pod Panským dielom – možnosť spojenia športových činností, podujatí.	- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...).

Disparity a prekážky rozvoja – šport

- chýbajú vonkajšie športoviská pre rôzne druhy športov počas celého roka, čo neposkytuje vhodné podmienky na priťahnutie potenciálnych záujemcov a môže súvisieť s nízkym zapojením neorganizovaných obyvateľov do športovej činnosti, nezáujem dospelého obyvateľstva o dianie v obci,
- chýbajú informácie na internete o športovej činnosti v obci spôsobujú slabú informovanosť rodičov o možnostiach umiestnenia dieťaťa v krúžku, v klube apod.,
- málo trénerov a kvalifikovaných odborníkov obmedzuje rozvoj organizovaného športu,
- nevyužíva sa spolupráca medzi školou, OcÚ Selce a Športcentrom na rozvoj pohybových aktivít u školských detí.

Faktory rozvoja – šport

- množstvo turistických trás a chodníkov pre uskutočňovanie pešej turistiky a cykloturistiky,
- existencia športovo-rekreačnej zóny v areáli Čachovo, Šachtica,

- fungujúci Športový futbalový klub,
- využívanie priestorov škôl a školských zariadení a telocvične pre verejnosť,
- to všetko tvorí dobré podmienky na rozvoj športových aktivít pre rôzne vekové skupiny.

Tab. 30 Analýza SWOT obce Selce – kultúra

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, - tradície – selčianske tvarožníky, varenie kutlov-držiek, betlehemci-koledovanie po dedine na Vianoce, - pravidelne organizované kultúrne podujatia - Fašiangový sprievod, stavenie mája, Kutliarsky deň, Jánska vatra, vatra SNP, večer svetlonosov, Vianočné trhy, príchod Mikuláša, - v blízkosti kostola je areál starého cintorína, kde sú pochované významné osobnosti (Plošic, Šujanský, Mesík-Vajda), - v cintoríne je pochovaný Gustáv Timko (učiteľ, národovec, zakladateľ hasičského zboru v Selciach) – strýc A.E.Timku, - pamätné tabule na domoch pripomínajúce slávnych rodákov (Caban, Mesík-Vajda), - pamätná tabuľa Andreja Očenáša na mieste, kde stál jeho rodný dom, - existencia predhistorického hradu „Hrádok“ – archeologické vykopávky, - vydané 2 publikácie o Selciach, - obecné noviny – dvojmesačník Spravodajca, - uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu, - detský folklórny súbor Vánok, - existujúca webová stránka obce, - organizovanie výstav (ľudová tvorba – výšivky, keramika), - Gazdovský dvor - súčasť dňa obce.	- nedostatok finančných prostriedkov na činnosť, - nerozvinutá kultúrna turistika v obci, - nezáujem mládeže a dospelých zapájať sa do kultúrnych akcií, - nie najlepší stav kultúrneho domu - chýbajúce zateplenie budovy, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - poškodený oporný múr pod kostolom, - chýba múzeum historických predmetov (kroje, náradie, nábytok).
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU a iných zdrojov,	- slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC, - poplatky SOZA, - posun priorít mládeže a dospelých ku konzumnej kultúre.

Disparity a prekážky rozvoja – kultúra

- nie najlepší stav kultúrneho domu - chýbajúce zateplenie budovy a nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia znižujú úroveň podujatí,
- nezáujem mládeže a dospelých zapájať sa do kultúrnych akcií obmedzuje rozvoj kultúry v prospech obyvateľov obce,
- chýba múzeum historických predmetov (kroje, náradie, nábytok) a marketing územia, čo spôsobuje, že chýba kultúrna turistika v obci.

Faktory rozvoja – kultúra

- tradičné i moderné pravidelne organizované kultúrne podujatia, detský folklórny súbor Vánok, organizovanie výstav vytvárajú dobré kultúrne povedomie medzi obyvateľmi obce i navonok,
- archeologické vykopávky sa môžu stať zaujímavou súčasťou ponuky pre cestovný ruch.

Tab. 31 Analýza SWOT obce Selce – cestovný ruch

Silné stránky	Slabé stránky
- významné kultúrne dedičstvo, - kostol v románsko-gotickom slohu, - areál starého cintorína pri kostole, kde sú pochované významné osobnosti, - epitaf rodiny Seleckých pri stene kostola - kaplnka so sochou sv. Jána Nepomuckého, - Mariánsky stĺp v strede dediny pri hornom obchode v parčíku, - verejná parková zeleň v hornej časti obce (povyše kostola), - okolitá príroda, prírodné útvary, - predhistorický hrad „Hrádok“- archeologická lokalita – urobené vykopávky, - prírodné útvary a staré stromy nachádzajúce sa v katastri (staré duby, lipy), - lokalita Čachovo – stredisko zimných športov (4 vleky) aj letných športov (mini futbal, volejbal a tenis), - prítomnosť ubytovacieho zariadenia priamo v obci a ďalších ubytovacích zariadení v lokalite - Čachovo, Šachtička a Fuggerov dvor, - prítomnosť stravovacích zariadení v lokalite Čachovo a Šachtička, Fuggerov dvor, Selce – pizzeria Tatiana, - poskytovanie ubytovania aj v súkromných chatách, - existencia www.selce.sk ako aj samostatných webstránok ubytovacích zariadení, - stravovacie a reštauračné služby v ubytovacích zariadeniach a navyše: Zrub Čachovo, pohostinstvá v obci, pizzeria Tatiana, - Športcentrum Čachovo a Fuggerov dvor má vlastný tlačенý propagačný materiál, - možnosť letnej a zimnej rekreácie, - dobré prepojenie Šachtičky - Čachovo, možnosti realizácie cykloturistiky – sú urobené cyklotrasy.	- nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce, - nevysporiadané majetkové vzťahy k pozemkom (pri budovaní šport. areálu), - nevysporiadané vlastnícke vzťahy na cesty Čachovo, Hlboká, - chýba turistické značenie, - chýba cyklochodník do Čachova, - nedostatočná informácia verejnosti o zaujímavostiach v obci a jej okolí, - absencia propagačných materiálov o obci a okolí, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - chýba informačné centrum, - nie je vyčlenené miesto na vystavenie propagačných materiálov (napr. pri kancelárii OcÚ).
Príležitosti	Ohrozenia
- spolupráca v rámci združenia obcí Mikroregión pod Panským dielom, - blízka dostupnosť B.Bystrice – potenciálni návštevníci, Informačné centrum, - blízkosť Národného parku Nízke Tatry, - územím viedla Magna via až ku Hladlovskému	- blízkosť atraktívneho Národného parku Nízke Tatry môže sčasti obmedziť rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - náročné získavanie úverových zdrojov pre menšie projekty, - legislatívne prostredie,

sedlu, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU a iných zdrojov.	- slabá informovanosť o Selciach v Infomačnom centre v Banskej Bystrici, - nevyhovujúce autobusové spojenie cez víkend.
---	--

Disparity a prekážky rozvoja – cestovný ruch

- nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu brzdia rozvoj cestovného ruchu,
- absencia propagačných materiálov o obci a okolí, slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, chýbajúce informačné centrum, nie je vyčlenené miesto na vystavenie propagačných materiálov a slabá informovanosť o Selciach v Infomačnom centre v Banskej Bystrici spôsobujú nedostatočnú informovanosť verejnosti o zaujímavostiach v obci a jej okolí, o možnostiach návštevy.

Faktory rozvoja – cestovný ruch

- významné kultúrne dedičstvo obce, okolitá príroda, prírodné útvary, predhistorický hrad „Hrádok“- archeologická lokalita, lokalita Čachovo, Fuggerov dvor, Šachtiky – tvoria dobré východiská pre cestovný ruch,
- existencia www.selce.sk ako aj samostatných webstránok ubytovacích zariadení sú dobrým podkladom na propagačné aktivity v rámci komplexného marketingu obce,
- spolupráca v rámci združenia obcí Mikroregión pod Panským dielom môže zatriktívniť celoročnú ponuku územia a posilniť záujem návštevníkov,
- blízka dostupnosť B.Bystrice znamená existenciu potenciálnych návštevníkov spomedzi jej obyvateľov, ako aj turistov.

Tab. 32 Analýza SWOT obce Selce – ekonomický rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatok pracovnej sily, ktorá je k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky v okolí, - existencia Roľníckeho družstva Selce - so živočíšnou a rastlinnou výrobou, - Mliekareň Kopanice, s.r.o. – spracovanie mlieka, - prítomnosť stavebných firiem, - prítomnosť firiem s dobrým rozvojovým potenciálom, - podnikateľský subjekt zaoberajúce sa spracovaním drevnej hmoty, - podnikateľské subjekty zaoberajúce sa poskytovaním dopravných služieb.	- nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít, - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná zaťaženosť, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií, - nedostatočné stravovacie služby priamo v obci.
Príležitosti	Ohrozenia
- výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného a krajského mesta Banská Bystrica, - rýchla dostupnosť mesta Banská Bystrica, - prítomnosť železničnej dopravy v okresnom meste Banská Bystrica, blízkosť	- veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania.

- medzinárodného letiska na Sliači, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície.	
--	--

Disparity a prekážky rozvoja – ekonomický rozvoj

- nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít,
- nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva,
- nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít,
- nedostatočné stravovacie služby priamo v obci znižujú atraktivnosť ponuky pre cestovný ruch.

Faktory rozvoja – ekonomický rozvoj

- existujúce podnikateľské subjekty,
- diverzifikovaná ekonomika v obci,
- dostatok pracovnej sily.

Tab. 33 Analýza SWOT obce Selce – životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
- kompletná plynofikácia obce, - existujúca obecná legislatíva pre nakladanie s tuhým komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, - prírodné bohatstvo s lesmi (42 % k.ú), - hodnotné prírodné prostredie na rekreáciu, - zabezpečený odvoz PDO, - zavedený separovaný zber v obci, - vybudované oddychové zóny.	- zatiaľ v prevádzke len jenda ČOV, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - existencia čiernych skládok, - chýba zberný dvor (drobný stavebný odpad, železo, zemina, elektrospotrebiče, pneumatiky), - pomerne vysoký podiel obyvateľov využíva na vykurovanie prevažne tuhé palivá (drevo, uhlie) – hlavne v zimnom období, - nevyužitá plocha pod starou školou.
Príležitosti	Ohrozenia
- obnoviteľné zdroje energie – slnečná energia, geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - blízkosť Národného parku Nízke Tatry.	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja a v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami, - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce znečisťovanie ovzdušia: Biotika Slovenská Ľupča,

	- kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí.
--	--

Disparity a prekážky rozvoja – životné prostredie

- existencia čiernych skládok znehodnocuje životné prostredie,
- chýba zberný dvor, čo zvyšuje nároky na komunálny odpad,
- pomerne vysoký podiel obyvateľov využíva na vykurovanie prevažne tuhé palivá ako drevo a uhlie – hlavne v zimnom období vzhľadom na vysoké ceny plynu a elektriny, čo zhoršuje kvalitu ovzdušia v obci,
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP spôsobuje aj nízke environmentálne povedomie.

Faktory rozvoja – životné prostredie

- existujúca obecná legislatíva pre nakladanie s tuhým komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom,
- prírodné bohatstvo s lesmi (42 % k.ú) a hodnotné prírodné prostredie na rekreáciu.

Hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR

Pravdepodobnosť pôsobenia zdroja rizika uvedeného v tabuľke posúdili členovia obecnej pracovnej skupiny pre tvorbu PHSR na svojom druhom stretnutí. Najvyššiu pravdepodobnosť vplyvu na realizáciu PHSR určili pre makroekonomickú klímu a vplyv štátu na ekonomiku. Najnižšiu pravdepodobnosť má nedôsledný prístup obce alebo obecného úradu k realizácii PHSR a k získavaniu vonkajších zdrojov.

Tab.34 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík pri realizácii PHSR

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde-podobnosť
Individuálne	Nedôsledný prístup obce alebo obecného úradu k realizácii PHSR a k získavaniu vonkajších zdrojov	Realizácia PHSR	Stagnácia	Nízka
	Nezáujem partnerov o spoluprácu na realizácii PHSR			Stredná
Technické	Neúspešnosť v získaní financií z vonkajších zdrojov na realizáciu opatrení PHSR	Realizácia príslušných aktivít	Stagnácia	Stredná
Ekologické	Nečakane zhoršujúce sa klimatické podmienky	Nedostatočný vplyv príslušných opatrení zameraných na adaptáciu na zhoršovanie klímy	Nepriaznivé podmienky na život, poškodenie majetku	Stredná
Sociálne	Odchod obyvateľov v produktívnom veku za prácou do iných regiónov alebo krajín, nedostatok pracovných príležitostí,	Nedostatočný vplyv opatrení v sociálnej oblasti	Nárast sociálno-patologických javov	Stredná

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

	znižovanie kúpyschopnosti, nárast chudoby			
Ekonomické	Makroekonomická klíma, vplyv štátu na ekonomiku	Realizácia rozvojových projektov	Stagnácia	Vysoká

Zdroj: Vlastné spracovanie

Časť 2 – Strategická časť

Strategický plán odsúhlasila obecná pracovná skupina na 3. workshope.

Východiskami pre strategický plán boli:

- analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození (SWOT),
- analýza súčasného stavu v obci,
- nezrealizované ciele a activity predchádzajúceho PHSR.

Tab. 35 Strategický plán obce Selce na roky 2016 – 2020

Hlavný cieľ	Merateľný ukazovateľ
Zvýšiť kvalitu života občanov	<i>Spokojnosť občanov so životom v obci na škále 1-5 (zdroj: prieskum).</i>
Technická infraštruktúra	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 1:</u> Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia	<i>Počet zrealizovaných projektov na dobudovanie infraštruktúry. Dobudovanie komplexnej infraštruktúry – odhad v %.</i>
Cieľ 1.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry	<i>Počet zrealizovaných projektov na dobudovanie dopravnej infraštruktúry. Dobudovanie dopravnej infraštruktúry – odhad v %.</i>
Cieľ 1.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry	<i>Počet zrealizovaných projektov na dobudovanie občianskej infraštruktúry. Dobudovanie občianskej infraštruktúry – odhad v %</i>
Sociálna oblasť a zdravotníctvo	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 2:</u> Rozšíriť ponuku sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci.	<i>Počet, ponuka a kapacita sociálnych služieb v obci Počet a zoznam zdravotných služieb v obci</i>
Cieľ 2.1 Zabezpečiť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci	<i>Počet a kapacit nových sociálnych zariadení v obci</i>
Cieľ 2.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych služieb	<i>Vnímanie úrovne poskytovania zdravotných služieb v obci občanmi na škále 1 – 5 (prieskum)</i>
Školstvo	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 3:</u> Vytváranie podmienok pre rozvoj vzdelávania detí, mládeže a dospelých	<i>Počet a zoznam opatrení a rozvoj vzdelávania cieľových skupín Spokojnosť cieľových skupín s podmienkami vzdelávania v obci na škále 1 – 5 (prieskum)</i>
Cieľ 3.1. Rozvoj školskej infraštruktúry	<i>Počet zrealizovaných projektov na rozvoj školskej infraštruktúry</i>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Šport	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 4:</u> Vytváranie podmienok na rozvoj rôznych druhov športu pre obyvateľov aj návštevníkov obce.	<i>Počet druhov športu, pre ktoré sú v obci podmienky</i> <i>Spokojnosť cieľových skupín s podmienkami na šport</i>
Cieľ 4.1 Budovanie športovej infraštruktúry pre rôzne druhy športov a rôzne vekové kategórie	<i>Počet zrealizovaných projektov na rozvoj športovej infraštruktúry pre rôzne vekové skupiny</i>
Cieľ 4.2 Rozšíriť ponuku športových podujatí	<i>Počet športových podujatí v obci/rok</i>
Cieľ 4.3 Rozvoj organizovaného športu	<i>Počet organizovaných členov športových klubov</i>
Kultúra	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 5:</u> Rozvoj kultúry pre všetkých	<i>Spokojnosť obyvateľov s kultúrou v obci na škále 1 – 5 (prieskum)</i>
Cieľ 5.1 Zachovanie kultúrno-historického dedičstva obce	<i>Stav kultúrneho dedičstva v obci – kvalitatívny opis</i>
Cieľ 5.2 Široká ponuka kultúrnych podujatí pre obyvateľov aj návštevníkov obce	<i>Počet a zoznam kultúrnych podujatí/rok</i>
Cieľ 5.3 Dobudovanie kultúrnej infraštruktúry	<i>Počet zrealizovaných projektov na rozvoj kultúrnej infraštruktúry</i> <i>Dobudovanie kultúrnej infraštruktúry – odhad v %</i>
Cieľ 5.4 Podporovať aktívne zapojenie obyvateľov obce do kultúrneho života	<i>Počet partnerských občianskych spolkov a jednotlivcov zapojených do kultúrneho života obce</i>
Cieľ 5.5 Rozvíjať spoluprácu v rozvoji kultúry	<i>Počet a zoznam spoločných projektov s inými obcami alebo subjektami v oblasti kultúry</i>
Cestovný ruch	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 6:</u> Rast návštevnosti obce	<i>Počet ubytovaných/rok</i> <i>Počet návštevníkov/rok (odhad za jednotlivé zariadenia a podujatia)</i>
Cieľ 6.1 Účinná propagácia obce	<i>Realizovaná propagácia pre vybrané cieľové skupiny</i>
Cieľ 6.2 Vybudovať rekreačno – relaxačné zázemie obce v oblasti športu, kultúry a turistiky	<i>Vybudované rekreačno-relaxačné zázemie - áno, nie, čiastočne</i>
Cieľ 6.3 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	<i>Počet opatrení na podporu podnikania v cestovnom ruchu</i> <i>Počet podporených podnikateľských subjektov</i>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Ekonomický rozvoj	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 7:</u> Zvýšenie úrovne zamestnanosti obyvateľov obce	<i>Miera zamestnanosti v obci</i>
Cieľ 7.1 Podpora malého a stredného podnikania	<i>Počet a zoznam opatrení na podporu malého a stredného podnikania v obci</i>
Cieľ 7.2 Podpora tradičných odvetví	<i>Počet a zoznam opatrení na podporu tradičných odvetví v obci</i>
Cieľ 7.3 Podpora rozvoja moderných odvetví	<i>Počet a zoznam opatrení na podporu moderných odvetví v obci</i>
Životné prostredie	Merateľné ukazovatele
<u>Strategický zámer 8:</u> Zvyšovať kvalitu životného prostredia.	<i>Ukazovatele jednotlivých zložiek životného prostredia (meranie štátnymi organizáciami v sektore životného prostredia, zdroj: Ministerstvo životného prostredia SR)</i>
Cieľ 8.1 Efektívne nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	<i>Množstvo komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu/rok Počet a zoznam opatrení na efektívne nakladanie s odpadom</i>
Cieľ 8.2 Účinná informovanosť občanov v oblasti životného prostredia	<i>Počet a zoznam informačných opatrení v oblasti životného prostredia Počet čiernych skládok/rok Počet dobrovoľníkov v aktivitách na ochranu životného prostredia/rok</i>
Cieľ 8.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd	<i>Čistota vôd</i>
Cieľ 8.4 Ochrana ovzdušia	<i>Čistota ovzdušia</i>

Časť 3 – Programová časť

Programová časť obsahuje zoznam priorít, opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Súčasťou tohto programu sú výsledkom návrhov a diskusií pracovnej skupiny pre tvorbu PHSR.

Technická infraštruktúra

Strategický zámer 1: Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia

Cieľ 1.1: Rozvoj dopravnej infraštruktúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.1.1: Rekonštrukcia miestnej komunikácie do Jelšín	2016 - 2017	Obec	ZUPS, Lesy SR, RD Selce	200 000	Obec, súkromné zdroje
<i>Zrekonštruovaná komunikácia do Jelšín</i>					
Aktivita 1.1.2: Vybudovať spevnené odstavňové plochy v obci (pri ZŠ, pri kostole, pri štadióne a pri vstupe do Selčianskej doliny, pri roľníckom družstve)	2016 - 2017	Obec	-	50 000	Obec
<i>Rozloha a lokalita vybudovaných spevnených odstavňových plôch</i>					
Aktivita 1.1.3: Pripraviť a realizovať plán údržby opráv miestnych komunikácií, chodníkov	2016 - 2017	Obec	Lesy SR	50 000	Obec, štátne zdroje
<i>Pripravený plán údržby Realizovaný plán údržby</i>					
Aktivita 1.1.4: Prepojiť Šachtický – Čachovo – Donovaly (skvalitnenie lesných ciest, turistika, cykloturistika)	2016 - 2017	Lesy SR	ZUPS, Obec, RD Selce	10 000	Štátne zdroje, súkromné zdroje
<i>Zoznam realizovaných aktivít na prepojenie lokalít</i>					
Aktivita 1.1.5: Vybudovať obmedzovače rýchlosti a prechody pre chodcov (škola, škôlka, obecný úrad, Kakatka, kostol, ihrisko)	2018	Obec	-	10 000	Obec
<i>Počet nových obmedzovačov rýchlosti Počet nových prechodov</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

<i>pre chodcov</i>					
Aktivita 1.1.6: Pripraviť projektovú dokumentáciu pre napojenie hlavnej cesty nad Selcami s lokalitou Selčianska dolina (odľahčenie miestnej komunikácie Kakatka)	2018	Obec	-	40 000	Obec
<i>Pripravená projektová dokumentácia</i>					
Aktivita 1.1.7: Rekonštrukcia miestnej komunikácie a chodníka do Selčianskej doliny	2019	Obec	BBSK	400 000	Eurofondy, Obec, BBSK
<i>Realizovaná rekonštrukcia</i>					
Aktivita 1.1.8: Vybudovať spevnené parkovacie plochy v Selčianskej doline a v obci	2019	Obec	-	30 000	Obec
<i>Rozloha a lokalita vybudovaných spevnených parkovacích plôch</i>					
Aktivita 1.1.9: Rekonštrukcia ďalších miestnych komunikácií	2020	Obec	-	40 000	Obec
<i>Dĺžka a lokalita rekonštruovaných miestnych komunikácií</i>					
Aktivita 1.1.10: Vybudovanie cykloturistickeho chodníka od Nemiec do Selčianskej doliny	2020	BBSK	MOPPD, Mesto Banská Bystrica, Obec Selce	120 000	MOPPD, BBSK, Mesto Banská Bystrica, Obec Selce
<i>Dĺžka vybudovaného cyklochodníka</i>					
Aktivita 1.1.11: Prepojiť obec turistickou cestou so Slovenskou Ľupčou cez Priečhod	2020	MOPPD	-	10 000	MOPPD
<i>Vybudovaná turistická cesta</i>					
Aktivita 1.1.12: Rekonštrukcia prístupovej cestnej komunikácie a miestnych komunikácií a chodníkov v obci	2020 – 2025	Obec	-	10 000	Obec
<i>Rekonštruovaná prístupová komunikácia Rekonštruované miestne komunikácie Rekonštruované chodníky</i>					
Aktivita 1.1.13: Rekonštrukcia miestnej komunikácie Ku strelnici	2020 - 2025	Obec	-	10 000	Obec

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

<i>Rekonštruovaná miestna komunikácia Ku strelnici</i>					
Aktivita 1.1.14: Rekonštrukcia miestnej komunikácie k Družstevnej ulici	2020 – 2025	Obec	-	10 000	Obec
<i>Rekonštruovaná miestna komunikácia k Družstevnej ulici</i>					
Aktivita 1.1.15: Vybudovanie obchvatu Seliec (od Senice popred Dúbravu do Priechodu)	2020 – 2025	BBSK	MOPPD, Mesto Banská Bystrica, Obec Selce	1 000 000	MOPPD, BBSK, Mesto Banská Bystrica, Obec Selce
<i>Vybudovaný obchvat Seliec</i>					
Aktivita 1.1.16: Zabezpečiť častejšie dopravné spojenie z BB do obce a z obce do BB a najmä cez víkend	2020 – 2025	BBSK	Obec Selce	10 000	BBSK
<i>Počet nových spojov cez víkend Počet nových spojov cez pracovné dni</i>					

Cieľ 1.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 1.2.1: Vybudovať tržnicu v obci a trhovú miestu	2016	Obec	-	20 000	Obec
<i>Vybudovaná tržnica Počet trhových miest</i>					
Aktivita 1.2.2: Rozšírenie a rekonštrukcia verejného osvetlenia	2016 - 2017	Obec	-	200 000	Obec, štátne zdroje
<i>Počet nových bodov verejného osvetlenia Počet rekonštruovaných bodov verejného osvetlenia</i>					
Aktivita 1.2.3: Rekonštrukcia podporného múra pri kostole	2016 - 2017	Obec	Farský úrad	30 000	Obec, Farský úrad
<i>Rekonštruovaný podporný múr pri kostole</i>					
Aktivita 1.2.4: Vybudovanie sietí technickej infraštruktúry územnej sídelnej zóny Záhumnie I - predĺženie Poľnej ulice	2016 - 2025	Prevádzkovatelia sietí	Obec	1 000 000	Eurofondy, prevádzkovatelia sietí, Obec Selce
<i>Dĺžka vybudovaných sietí</i>					
Aktivita 1.2.5: Zrealizovať	2017 -	SVP, š.p.	-	50 000	Štátne

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

reguláciu miestnych potokov – Selčiansky potok a Rakovec	2018				zdroje
<i>Realizovaná regulácia miestnych potokov</i>					
Aktivita 1.2.6: Výstavba odvodňovacích kanálov na Partizánskej ulici, Vyšovec, starý Grant, futbalové ihrisko	2017 - 2020	Obec	-	70 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Dĺžka a lokalita realizovanej výstavby odvodňovacích kanálov</i>					
Aktivita 1.2.7: Vybudovanie oddychovej zóny pre rodičov s deťmi za materskou školou a iných častiach obce	2017 – 2020	Obec	-	20 000	Obec
<i>Počet nových oddychových zón</i>					
Aktivita 1.2.8: Vybudovať územnú sídelnú zónu Záhumnie II z Vyšovca a vybudovanie technickej infraštruktúry	2017 – 2020	Obec	Prevádzko- vatelia sietí	400 000	eurofondy, prevádzko- vatelia sietí, Obec Selce
<i>Vybudovaná územná sídelná zóna</i> <i>Vybudovaná technická infraštruktúra v lokalite</i>					
Aktivita 1.2.9: Rozšírenie intravilánu obce vzhľadom na potenciálnu výstavbu IBV Aktivita 1.2.10: Výstavba bezdrôtového rozhlasu Aktivita 1.2.11: Rekonštrukcia obecného úradu – exteriér Aktivita 1.2.12: Zabezpečenie vysokorýchlostného internetu Aktivita 1.2.13: Zaviesť optickú telekomunikačnú sieť k domom Aktivita 1.2.14: Zriadenie verejného internetu, Aktivita 1.2.15: Iluminácia historických objektov v obci Aktivita 1.2.16: Výsadba zelene popri miestnych komunikáciách Aktivita 1.2.17: Rekonštrukcia oplozenia cintorína, ochrana a údržba porastov v okolí cintorína	2020 a neskôr				

Aktivita 1.2.18: Zabezpečiť dobudovanie kanalizačnej siete a ČOV					
Aktivita 1.2.19: Výstavba splaškovej kanalizácie					
Aktivita 1.2.20: Pripraviť výber miesta a projektovú dokumentáciu pre požiarňu nádrž					
Aktivita 1.2.21: Vybudovať systém odvádzania povrchových vôd.					

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Strategický zámer 2: Rozšíriť ponuku sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci

Cieľ 2.1 Zabezpečiť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 2.1.1: Zabezpečiť rozvoj sociálnych služieb pre rodiny a sociálne slabšie skupiny <i>Počet a kapacita nových sociálnych služieb pre rodiny Počet a kapacita nových sociálnych služieb pre sociálne slabšie skupiny</i>	2016 - 2020	Obec	-	10 000	Obec
Aktivita 2.1.2: Naďalej rozvíjať opatrovateľskú službu <i>Kapacita opatrovateľskej služby</i>	2016 - 2020	Obec	-	25 000	Obec
Aktivita 2.1.3: Rozšírenie služieb domácej ošetrovateľskej starostlivosti o poskytovanie rehabilitačných cvičení <i>Zavedená služba rehabilitačných cvičení a jej kapacita</i>	2016 - 2020	Obec	-	15 000	Obec
Aktivita 2.1.4: Vybudovať/zriadiť zariadenie poskytujúce sociálne služby (denný stacionár, prípadne týždenný, s lekármi a lekárňou), alebo dom dôchodcov <i>Fungujúce nové zariadenie a jeho kapacita</i>	2016 - 2020	Obec	BBSK	2 000 000	Eurofondy, BBSK, Obec Selce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Aktivita 2.1.5: Zriadenie komunitného centra s priestorom pre stretávanie sa záujmových skupín (vrátane klubu dôchodcov, klubu mládeže a oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie)	2016 – 2020	Obec	-	25 000	Obec
<i>Fungujúce komunitné centrum</i>					
Aktivita 2.1.6: Poskytnutie zliav pre darcov krvi na kultúrne podujatia v obci	2016 - 2020	Obec	-	1 000	Obec
<i>Zavedený systém poskytovania zliav</i>					

Cieľ 2.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych služieb Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 2.2.1: Zabezpečiť pravidelné ordinovanie detského lekára	2016 - 2020	Obec	-	15 000	Obec
<i>Pravidelné ordinovanie detského lekára</i>					
Aktivita 2.2.2: Zabezpečiť rekonštrukciu zdravotníckeho zariadenia	2016 - 2020	Obec	-	30 000	Obec
<i>Realizovaná rekonštrukcia</i>					
Aktivita 2.2.3: Vybudovať bezbariérové vstupy do zdravotníckeho zariadenia a domu smútku	2016 - 2020	Obec	-	10 000	Obec
<i>Vybudované bezbariérové vstupy</i>					

Školstvo

Strategický zámer 3: Vytváranie podmienok pre rozvoj vzdelávania detí, mládeže a dospelých

Cieľ 3.1 Rozvoj školskej infraštruktúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 3.1.1: Internetizácia obecnej knižnice	2016	Obec	-	5 000	Obec
<i>Realizovaná internetizácia knižnice</i>					
Aktivita 3.1.2: Oprava oporného múru na školskom dvore	2016 - 2017	Obec	-	25 000	Eurofondy, Obec Selce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

<i>Opravený oporný múr</i>					
Aktivita 3.1.3: Vybudovať novú materskú škôlku	2016 - 2020	Obec	BBSK	1 600 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Vybudovaná nová MŠ</i>					
Aktivita 3.1.4: Zvýšiť kapacitu materskej školy a modernizácia jej vnútorného vybavenia	2016 - 2020	Obec	-	400 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Kapacita MŠ Popis modernizovaného vnútorného vybavenia MŠ</i>					
Aktivita 3.1.5: Rekonštrukcia a modernizácia telocvične	2016 – 2020	Obec	-	200 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Rekonštruovaná telocvičňa Popis modernizácie telocvične</i>					
Aktivita 3.1.6: Modernizácia školskej kuchyne a jedálne	2016 – 2020	Obec	-	100 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Modernizovaná školská kuchyňa a jedáleň</i>					
Aktivita 3.1.7: Oprava múru pri oplotení budovy ZŠ	2017 – 2018	Obec	-	35 000	Obec
<i>Opravený múr</i>					

Šport

Strategický zámer 4: Vytváranie podmienok na rozvoj rôznych druhov športu pre obyvateľov aj návštevníkov obce

Cieľ 4.1 Budovanie športovej infraštruktúry pre rôzne druhy športov a rôzne vekové kategórie Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 4.1.1: Rekonštrukcia a dobudovanie športového areálu v Dubinách – skokanské mostíky	2016 - 2020	Obec	-	200 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Rekonštruovaný areál Dobudovaný areál</i>					
Aktivita 4.1.2: Vyznačenie cykloturistických trás	2016 - 2020	Obec	-	5 000	Obec Selce
<i>Dĺžka vyznačených trás</i>					
Aktivita 4.1.3: Viacúčelové využitie plochy na Brázdovie záhradách (cez zimu ako klzisko na korčuľovanie, cez leto ako napr. ako ihrisko na badminton)	2016 - 2020	Obec	-	150 000	Eurofondy, Obec Selce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

<i>Upravená plocha na viacúčelové využitie</i> <i>Zoznam účelov využitia plochy</i>					
Aktivita 4.1.4: Rekonštrukcia zariadenia futbalového štadióna (tribúna, trávnik, striedačky, zavlažovací systém),	2016 - 2020	Obec	Športový klub Selce	350 000	Obec Selce, Športový klub Selce
<i>Rekonštruované zariadenie štadióna</i>					
Aktivita 4.1.5: Vybudovanie multifunkčného športového areálu v obci pri ZŠ	2018	Obec	-	60 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Vybudovaný multifunkčný športový areál</i>					
Aktivita 4.1.6: Vybudovanie vonkajšej posilňovne/fitpark a lezeckej steny	2020	Obec		40 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Vybudovaná vonkajšia posilňovňa</i> <i>Vybudovaná lezecká stena</i>					
Aktivita 4.1.7: Vybudovanie detského ihriska v priestoroch farského dvora	2020	Farský úrad	Obec Selce	20 000	Farský úrad, Obec Selce
<i>Vybudované detské ihrisko</i>					

Cieľ 4.2 Rozšíriť ponuku športových podujatí Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 4.2.1: Vytvoriť systém podpory organizácie športových podujatí regionálneho a širšieho významu	2016 - 2020	Obec	-	5 000	Obec
<i>Vytvorený systém podpory</i> <i>Počet podujatí regionálneho a širšieho významu/rok</i>					

Cieľ 4.3 Vytvoriť podmienky na pravidelné športovanie detí, mládeže a dospelých Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 4.3.1: Poskytovať zľavy pre obyvateľov Seliec v lyžiarskom stredisku	2016	Obec	-	1 000	Obec

<i>Vytvorený systém poskytovania zliav v lyžiarskom stredisku</i>					
Aktivita 4.3.2: Spolupráca medzi školou, Obcou Selce a Športcentrom (lyžiarske stredisko) – obnovenie lyžiarskych kurzov pre ZŠ a MŠ	2016	Obec	ZŠ, MŠ, Šport-centrum	1 000	Obec
<i>Obnovené lyžiarske kurzy pre ZŠ a MŠ</i>					
Aktivita 4.3.3: Podpora talentovanej mládeže	2016	Obec	-	6 000	Obec
<i>Vytvorený systém podpory talentovanej mládeže Počet podporených mladých ľudí</i>					

Kultúra

Strategický zámer 5: Rozvoj kultúry pre všetkých

Cieľ 5.1 Zachovanie kultúrno-historického dedičstva obce Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.1.1: Zriadenie remeselníckeho domu so stálou expozíciou pôvodného štýlu života obyvateľov v obci (izba ľudových tradícií), historických predmetov (kroje, náradie, nábytok), s remeselníckym dvorom	2016 - 2020	Obec	-	300 000	Eurofondy, Obec Selce
<i>Zriadený remeselnícky dom</i>					
Aktivita 5.1.2: Podporovať detské folklórne súbory – prenájom sály zdarma, nákup krojov	2016 - 2020	Obec	-	10 000	Obec
<i>Vytvorený systém podpory detských folklórnych súborov</i>					
Aktivita 5.1.3: Zabezpečiť renováciu historického obrazu „Všetkých svätých“	2020	Farský úrad	Obec	7 500	Farský úrad, Obec Selce
<i>Renovovaný obraz</i>					

Cieľ 5.2 Široká ponuka kultúrnych podujatí pre obyvateľov aj návštevníkov obce Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.2.1: Spracovať	2016 -	Obec	-	0	-

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

a zverejniť kalendár kultúrnych podujatí na celý rok	2020				
<i>Spracovaný kalendár podujatí Zverejnený kalendár podujatí - zoznam komunikačných kanálov</i>					
Aktivita 5.2.2: Rozšíriť žánrovú ponuku podujatí – o ľudový, divadelný a spevácky žáner	2016 - 2020	Obec	Miestne združenia	0	-
<i>Rozšírená ponuka podujatí - zoznam</i>					

Cieľ 5.3 Dobudovanie kultúrnej infraštruktúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.3.1: Zabezpečiť rekonštrukciu oporného múru pod kostolom a skultúrniť priestor v okolí kostola v prepojení na plánovaný areál historického centra obce a parkovej zelene	2016 - 2018	Obec	-	35 000	Obec
<i>Realizovaná rekonštrukcia oporného múru Skultúrnený priestor v okolí kostola</i>					
Aktivita 5.3.2: Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno-historického, folklórneho aj prírodného bohatstva	2017	Obec	Miestne združenia, športový klub	20 000	Obec
<i>Dĺžka vybudovaných trás Počet interpretačných bodov na trasách</i>					
Aktivita 5.3.3: Rekonštrukcia interiérov domu kultúry (javisko)	2018	Obec	-	10 000	Obec
<i>Rekonštruovaný interiér domu kultúry</i>					
Aktivita 5.3.4: Zateplenie kultúrneho domu	2018 - 2020	Obec	-	300 000	Obec
<i>Zateplený kultúrny dom</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Cieľ 5.4 Podporovať aktívne zapojenie obyvateľov do kultúrneho života Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.4.1: Podporovať rozvoj divadiel	2016 - 2020	Obec	-	1 000	Obec
<i>Vytvorený systém podpory rozvoja divadiel</i>					
Aktivita 5.4.2: Podporovať spevácke a ľudové súbory	2016 - 2020	Obec	-	1 000	Obec
<i>Vytvorený systém podpory speváckych a ľudových súborov</i>					

Cieľ 5.5 Rozvíjať spoluprácu v rozvoji kultúry Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 5.5.1: Rozvíjať spoluprácu v kultúrnej oblasti s obcami v Mikroregióne Pod Panským dielom ako aj s inými obcami	2016 - 2020	Obec	-	1 000	Obec
<i>Počet podujatí alebo projektov v spolupráci s Mikroregiónom PPD</i> <i>Počet podujatí alebo projektov v spolupráci s inými obcami</i>					
Aktivita 5.5.2: Udržiavať partnerstvo s obcou Komjatice	2016 - 2020	Obec	Obec Komjatice	1 000	Obec
<i>Počet podujatí alebo projektov v spolupráci s obcou Komjatice</i>					
Aktivita 5.5.3: Nadviazať spoluprácu s vhodnými obcami v zahraničí (Chorvátsko – Selce)	2017	Obec	-	2 000	Obec, programy spolupráce obcí
<i>Počet nových partnerských obcí</i>					

Cestovný ruch

Strategický zámer 6: Rast návštevnosti obce

Cieľ 6.1 Účinná propagácia obce Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 6.1.1: Spracovať plán marketingovej kampane pre vybrané cieľové skupiny	2016	Obec	Miestni podnikatelia, miestne organizácie a združenia	2 500	Obec
<i>Spracovaný plán marketingovej kampane Zoznam vybraných cieľových skupín</i>					
Aktivita 6.1.2: Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kanceláriami v spolupráci s Mikroregiónom	2016	Obec	Mikroregión Pod Panským Dielom, okolité turistické lokality, cestovné kancelárie	2 500	Obec, Mikroregión Pod Panským Dielom, okolité turistické lokality
<i>Spracovaná koncepcia regionálnej spolupráce</i>					
Aktivita 6.1.3: Rozšíriť a obnoviť stránku www.selce.sk pre potreby cestovného ruchu	2016	Obec	-	2 500	Obec, súkromné zdroje
<i>Rozšírená webstránka</i>					
Aktivita 6.1.4: Vybudovanie informačných panelov na múre pod obecným úradom	2016	Obec	-	2 500	Obec
<i>Vybudované informačné panely</i>					
Aktivita 6.1.5: Spracovať, vydať a distribuovať tlačené propagačné materiály o Selciach	2016 - 2020	Obec	Miestni podnikatelia, BBSK	6 000	Obec, BBSK, súkromné zdroje
<i>Počet propagačných materiálov Počet výtlačkov Počet a zoznam distribučných miest</i>					
Aktivita 6.1.6: Vytvoriť miesto na vystavenie propagačných materiálov (napr. pri kancelárii OcÚ)	2016 - 2020	Obec	-	200	Obec
<i>Vytvorené miesto na vystavenie</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

<i>propagačných materiálov</i>					
Aktivita 6.1.7: Zriaďiť informačné centrum	2016 - 2020	Obec	MOPPD	50 000	Obec
<i>Zriadené informačné centrum</i>					

Cieľ 6.2 Vybudovať rekreačno – relaxačné zázemie obce v oblasti športu, kultúry a turistiky Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 6.2.1: Dotvoriť systém turistického značenia, v spolupráci s Mikroregiónom Pod Panským Dielom	2016	Obec	Mikro-región Pod Panským Dielom	2 500	Obec, Mikroregión Pod Panským Dielom
<i>Počet nových turistických značiek</i>					
Aktivita 6.2.2: Vybudovanie oddychových zón obce	2016 - 2020	Obec	-	10 000	Obec
<i>Počet nových oddychových zón</i>					
Aktivita 6.2.3: Podporovať rozvoj rekreačných a relaxačných aktivít vrátane nákupu technológie a techniky (turistické chodníky, rybárstvo, jazdectvo, cykloturistika, zimné, letné športy a pod.)	2016 - 2025	Obec	Miestne subjekty	30 000	Obec, súkromné zdroje
<i>Vytvorený systém podpory rekreačných a relaxačných aktivít Nakúpená technika a technológia Zameranie nakúpenej techniky a technológie</i>					
Aktivita 6.2.4: Modernizácia infraštruktúry lyžiarskeho strediska	2016 - 2025	Majiteľ	-	80 000	Obec
<i>Modernizovaná infraštruktúra lyžiarskeho strediska</i>					
Aktivita 6.2.5: Budovanie a skvalitnenie spolupráce medzi samosprávou a podnikateľskými subjektami pre cestovný ruch v obci	2016 - 2025	Obec	Podnikateľské subjekty	1 500	Obec, súkromné zdroje
<i>Vytvorený systém spolupráce Výsledky spolupráce</i>					
Aktivita 6.2.6: Podporovať rozvoj cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov(Staré Selce, Hrádok)	2016 - 2025	Obec	Majitelia pozemkov	20 000	Obec, majitelia pozemkov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

<i>Vytvorený systém podpory Dĺžka a funkcia nových chodníkov</i>					
Aktivita 6.2.7: Zamerať sa na zlepšenie vzhľadu obce – verejných objektov a priestorov s akceptovaním architektonických, urbanistických a krajinárskych lokálnych a regionálnych daností a špecifik	2016 - 2025	Obec	-	20 000	Obec
<i>Zoznam aktivít na zlepšenie vzhľadu obce</i>					
Aktivita 6.2.8: Podporovať vznik reštauračných zariadení poskytujúcich jedlá typické pre túto oblasť	2016 - 2025	Obec	-	0	Obec
<i>Počet, funkcia a kapacita reštauračných zariadení</i>					
Aktivita 6.2.9: Výstavba verejných sociálnych zariadení pre potreby cestovného ruchu	2016 – 2025	Obec	-	20 000	Obec
<i>Fungujúce verejné sociálne zariadenia</i>					
Aktivita 6.2.10: Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci	2016 – 2025	Obec	Remeselníci, Remeselný dvor Slovenská Ľupča, Mikroregión Pod Panským Dielom, Stredoslovenské osvetové stredisko Banská Bystrica	3 000	Obec, BBSK, Mikroregión Pod Panským Dielom
<i>Vypracovný postup výučby a rozvoja tradičných remesiel</i>					

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Cieľ 6.3 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 6.3.1: Spracovanie marketingového plánu rozvoja produktov cestovného ruchu v obci vzhľadom na cieľové skupiny	2016	Obec	Miestne subjekty	2 500	Obec, súkromné zdroje
<i>Spracovaný marketingový plán</i>					
Aktivita 6.3.2: Podporovať rozvoj rekreačných stredísk - Čachovo, Selčianska dolina, Selčiansky diel a Šachtický – modernizáciou zariadení a vybudovanie nových	2016 - 2020	Majitelia zariadení	-	1 500 000	Súkromné zdroje
<i>Modernizované zariadenia</i> <i>Zoznam nových zariadení</i>					
Aktivita 6.3.3: Podporovať rekonštrukciu hospodárskych budov a dvorov na účel vidieckej turistiky, modernizáciu a prestavbu už existujúcich a výstavbu nových zariadení	2016 - 2020	Majitelia zariadení	-	2 000 000	Súkromné zdroje
<i>Vytvorený systém podpory</i> <i>Zoznam zariadení vidieckej turistiky</i>					
Aktivita 6.3.4: Podporovať rozvoj ubytovacích kapacít na súkromí	2016 - 2020	Majitelia zariadení	-	100 000	Súkromné zdroje
<i>Vytvorený systém podpory rozvoja ubytovacích kapacít na súkromí</i> <i>Počet lôžok na súkromí</i>					
Aktivita 6.3.5: Vytvorenie ponuky poznávacích, športových a kultúrnych pobytov	2017	Podnikateľské subjekty	Podnikateľské subjekty, združenia, obec	2 000	Súkromné zdroje, obec
<i>Vytvorená ponuka pobytov</i>					
Aktivita 6.3.6: Výstavba relaxačného centra s bazénom a doplnkovými službami	2019	Podnikateľský subjekt	-	200 000	Súkromné zdroje
<i>Vybudovaný bazén</i>					
Aktivita 6.3.7: Vybudovať atrakcie, ktoré prilákajú turistov: „opičia dráha“, zimný tobogan, oddychové rodinné zóny, korčuľarske trate a pod.	2019	Podnikateľské subjekty	Podnikateľské subjekty, združenia, obec	2 000	Súkromné zdroje, obec

Zoznam vybudovaných atrakcií					
------------------------------	--	--	--	--	--

Ekonomický rozvoj

Strategický zámer 7: Zvýšenie úrovne zamestnanosti obyvateľov obce

Cieľ 7.1 Podpora malého a stredného podnikania Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 7.1.1: Rekonštrukcia existujúcej zastaralej zóny poľnohospodárskeho družstva s dôrazom na ekologizáciu a efektívnosť rastlinnej a živočíšnej výroby	2016 - 2020	Poľnohospodárske družstvo	-	1 000 000	Súkromné zdroje
<i>Realizovaná rekonštrukcia</i>					
Aktivita 7.1.2: Administratívna a právna podpora obce pri riešení vlastníckych vzťahov k pozemkom a stavbám	2016 - 2020	Obec	-	0	-
<i>Vytvorený systém podpory obce</i>					

Cieľ 7.2 Podpora tradičných odvetví Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 7.2.1: Podpora výroby a podnikateľských subjektov, ktoré využívajú surovinové zdroje regiónu	2016 - 2020	Obec	MOPPD, BBSK	0	-
<i>Vytvorený systém podpory využívania surovinových zdrojov regiónu</i>					

Cieľ 7.3 Podpora moderných odvetví Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 7.3.1: Podpora rozvoja služieb	2016 - 2020	Obec	-	0	-
<i>Vytvorený systém podpory Počet nových služieb</i>					
Aktivita 7.3.2: Podpora rozvoja kreatívneho priemyslu	2016 - 2020	Obec	BBSK	0	BBSK, Obec Selce
<i>Vytvorený systém podpory kreatívneho priemyslu</i>					
Aktivita 7.3.3: Podporovať	2016 -	Obec	Majitelia	0	Súkromné

zavádzanie nových technológií – optické káble, digitalizácia	2020		rozvodov, podnikateľské a iné subjekty		zdroje
<i>Vytvorený systém podpory zavádzania nových technológií</i> <i>Popis zavedených nových technológií</i>					

Životné prostredie

Strategický zámer 8: Zvyšovať kvalitu životného prostredia

Cieľ 8.1 Efektívne nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 8.1.1: Zvyšovanie podielu triedených zložiek odpadu - umiestnenie viacerých nádob na triedený odpad v obci <i>Počet nových nádob na triedený odpad</i> <i>Podiel triedených zložiek odpadu</i>	2016 - 2020	Obec	-	10 000	Obec, štátne zdroje
Aktivita 8.1.2: Zriadiť obecné kompostovisko	2016 - 2020	Obec	RD Selce	18 000	Eurofondy, Obec Selce, RD Selce
<i>Zriadené obecné kompostovisko</i>					

Cieľ 8.2 Účinná informovanosť občanov v oblasti životného prostredia Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 8.2.1: Realizovať kampaň v oblasti životného prostredia zabezpečujúcu informovanosť, poradenstvo a prevenciu <i>Realizovaná kampaň</i>	2016 - 2020	Obec	ZŠ, MŠ	5 000	Obec, štátne zdroje

Cieľ 8.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd Aktivity <i>Merateľný ukazovateľ</i>	Obdobie realizácie	Zodpovedná inštitúcia	Partner/i	Výška financií v (€)	Zdroj financií
Aktivita 8.3.1: Zamedziť možnostiam znečistenia povrchových vôd tunajším	2016 - 2020	SHR, Barančia, s.r.o.	Poľnohospodárske	10 000	Súkromné zdroje

poľnohospodárskym družstvom			družstvo		
<i>Zoznam aktivít na zamedzenie znečistenia povrchových vôd</i>					

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Selce s cieľmi SR a Banskobystrického samosprávneho kraja

Priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja na roky 2020-2030 pre Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) v rámci prioritných oblastí nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii

- podporiť a realizovať aktivity na podporu inovácií v hlavných priemyselných odvetviach kraja, ako aj na podporu podnikateľského prostredia malého a stredného podnikania, s dôrazom na dominujúce priemyselné oblasti kraja – hutníctvo a strojárstvo, lesníctvo a drevárstvo, ekológiu a obnoviteľné zdroje energie,
- zvýšiť konkurencieschopnosť malých a stredných firiem vybudovaním informačnej, vzdelávacej a podpornej inovačnej infraštruktúry slúžiacej hlavne začínajúcim a malým podnikateľom,
- zabezpečiť aktivity na zvýšenie inovačného povedomia zlepšením prenosu výsledkov vedy a výskumu do praxe, ako aj zintenzívnenie spolupráce univerzít a škôl s praxou s využitím inovačných finančných nástrojov predovšetkým u malých a stredných podnikateľov a podporou vytvárania partnerstiev a klastrov v oblasti inovácií,
- v oblasti ľudských zdrojov zamerať aktivity na rozvoj rozhodujúcich priemyselných odvetví – strojárstvo a hutníctvo, drevársky a potravinársky priemysel a lesníctvo, ale aj na rast sektoru služieb v kúpeľníctve, cestovnom ruchu a podnikaní na vidieku,
- rozvíjať vysokokvalifikovanú pracovnú silu prostredníctvom zvýšenia dostupnosti ďalšieho vzdelávania najmä podporou rastu podielu IKT v oblasti vzdelávania a tvorby obsahu pre nové perspektívne odvetvia.

Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje

- podporiť konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo, zvyšovať podiel energie z obnoviteľných zdrojov,
- podporiť vytváranie partnerstiev a klastrov, ako aj odbytových organizácií predovšetkým pre malovýrobcov a malopestovateľov v záujme prieniku nielen na domáce, ale aj na zahraničné trhy,
- z hľadiska dopravnej obslužnosti kraja dobudovať nadradené prepojenie smerom na Košice (R2) a sever – juh,
- vytvárať podmienky pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti kraja,
- zlepšiť stav životného prostredia a racionálne využívanie zdrojov prostredníctvom dobudovania environmentálnej infraštruktúry a posilnenia environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja, posilniť infraštruktúru ochrany prírody a krajiny v BBSK.

Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

- vytvoriť nové pracovné miesta v rozhodujúcich priemyselných odvetviach – strojárstvo a hutníctvo, drevársky a potravinársky priemysel a lesníctvo a v sektore sociálnych služieb a kúpeľníctva, turizmu a podnikania na vidieku,
- zvýšiť celkovú kvalitu života obyvateľov BBSK, zvýšiť zamestnanosť predovšetkým u dlhodobo nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou,
- zvýšiť pozornosť riešeniu problematiky zamestnanosti u rómskej populácie najmä v južných okresoch regiónu,
- dobudovať sociálnu infraštruktúru vo vybraných okresoch na základe špecifických potrieb.

Súlad cieľov Programu rozvoja obce Selce s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020-2030 a s cieľmi Programu rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja pre roky 2015-2023 je uvedený v nasledujúcich dvoch tabuľkách.

Tab. 36 Súlad Programu rozvoja obce Selce s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja 2020/30

Strategické zámery obce Selce	Prioritné oblasti Národnej stratégie regionálneho rozvoja 2020/30		
	Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii	Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje	Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia		x	
Rozšíriť ponuku sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci			x
Vytváranie podmienok pre rozvoj vzdelávania detí, mládeže a dospelých		x	x
Vytváranie podmienok na rozvoj rôznych druhov športu pre obyvateľov aj návštevníkov obce			x
Rozvoj kultúry pre všetkých			x
Rast návštevnosti obce	x	x	x
Zvýšenie úrovne zamestnanosti obyvateľov obce	x	x	x
Zvyšovať kvalitu životného prostredia		x	

Pozn: Súlad medzi strategickými zámermi Programu rozvoja obce Selce a prioritnými oblasťami Národnej stratégie regionálneho rozvoja je uvedený značkou „x“.Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30

Tab. 37 Súlad Programu rozvoja obce Selce s Programom rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja pre roky 2015 - 2023

Strategické zámery obce Selce	Strategické ciele BBSK			
	Zdravé a adaptabilné prostredie - zelený región	Lepšia kvalita života – služby pre ľudí	Konkurencieschopná ekonomika – udržateľné a konkurencieschopné miestne ekonomiky	Partnerstvá (horizontálna priorita)
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality životného prostredia	x			
Rozšíriť ponuku sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci		x		
Vytváranie podmienok pre rozvoj vzdelávania detí, mládeže a dospelých		x		
Vytváranie podmienok na rozvoj rôznych druhov športu pre obyvateľov aj návštevníkov obce		x		
Rozvoj kultúry pre všetkých		x		x
Rast návštevnosti obce			x	
Zvýšenie úrovne zamestnanosti obyvateľov obce			x	
Zvyšovať kvalitu životného prostredia	x			

Pozn: Súlad medzi strategickými zámermi Programu rozvoja obce Selce a prioritnými oblasťami Programu rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja pre roky 2015 – 2020 je uvedený značkou „x“.

Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023

Časť 4 - REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie a aktualizácie Programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia je nastavený ustanovením merateľných ukazovateľov už v strategickej a programovej časti.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PHSR

Garantom dokumentu je obec zastúpená starostoma najvyšším orgánom obce – obecným zastupiteľstvom. Pri samotnej realizácii PHSR sú zainteresovaní aj partneri, ktorí sa podieľajú na realizácii aktivít. Koordináciu realizácie Programu rozvoja obce bude vykonávať starosta.

Medzi hlavné úlohy obce bude patriť:

- riadiť implementáciu akčného plánu PHSR,
- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú dlhodobo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít,
- koordinovať spoluprácu s partnermi,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe stanovených merateľných ukazovateľov,
- vyhodnotiť ciele PHSR v strede a na konci obdobia,
- aktualizovať dokument podľa vzniknutej spoločenskej potreby.

Programová časť je podrobne rozpracovaná do jednotlivých aktivít, takže v sebe zahŕňa aj akčný plán, ktorý zvyčajne na ňu nadväzuje. Mnoho aktivít v tomto PHSR je naplánovaná so začiatkom realizácie v roku 2016 alebo 2017, preto by nebolo praktické opakovať temer celú programovú časť v podobe ďalšej veľmi podobnej tabuľky akčného plánu. V budúcnosti pri aktualizácii PHSR bude možné prehodnotiť, či akčný plán, zvyčajne vytvorený na najbližšie tri roky, bude praktické vyextrahovať z programovej časti.

PHSR je dokumentom, ktorého realizácia musí byť starostlivo sledovaná a ktorý môže byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný.

Komunikačná stratégia

Koordinátor PHSR pravidelne komunikuje so subjektami, ktoré sú zodpovedné za realizáciu jednotlivých aktivít v rámci príslušných cieľov.

Komunikácia o PHSR bude realizovaná s viacerými cieľovými skupinami:

- občania obce – bude potrebné priebežne informovať o výsledkoch, konzultovať plán a spôsob realizácie jednotlivých aktivít so zástupcami občanov, s občianskymi združeniami a občianskymi iniciatívami a zapájať ich do realizácie, získavať inšpirácie, podporu a vonkajšie zdroje,
- miestne médiá – informovať o procese a výsledkoch realizácie PHSR s cieľom budovať pozitívny imidž obce.

Dokument bude propagovaný na webovom sídle obce.

System monitorovania a hodnotenia

Cieľom monitorovania a hodnotenia je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia ciele a opatrenia navrhnuté v Programe rozvoja obce. Obec bude postupovať podľa plánu monitorovania a hodnotenia PHSR (Tab. 40).

Tab. 38 Plán monitorovania a hodnotenia PHSR obce na roky 2016-2020

Aktivita	Termín	Správa
Monitorovanie realizácie PHSR - každoročne	1.1. – 28.2., k 31.12. predchádzajúceho roka	Monitorovacia
Hodnotenie uprostred obdobia realizácie PHSR	v roku 2018	Hodnotiaca priebežná
Hodnotenie po ukončení PHSR	v roku 2021	Hodnotiaca záverečná
Mimoriadna aktualizácia a hodnotenie PHSR	podľa potreby	Mimoriadna

Výstupom procesov budú monitorovacia správa (každoročne) a hodnotiaca správa (v strede a na konci obdobia platnosti PHSR), v ktorých budú uvedené závery monitorovania, resp. hodnotenia a odporúčania na ďalšie obdobie. So správami budú oboznámení poslanci obecného zastupiteľstva a verejnosť.

Monitorovanie poskytne informácie o realizácii aktivít a projektov formou merateľných ukazovateľov. Monitorovanie bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie PHSR.

Hodnotenie PHSR sa vykonáva na úrovni plnenia cieľov, to znamená, že sledujeme ukazovatele účinkov (dopadov). Toto hodnotenie bude realizované v roku 2021, po ukončení platnosti PHSR. Zároveň sa bude realizovať aj v polovici obdobia platnosti PHSR (v r. 2018) a bude spojené so zisťovaním, či a ako sa zmenila spoločenská a ekonomická situácia a podľa potreby bude možné urobiť revíziu PHSR.

Hodnotenie poskytne informácie o vplyve realizovaných opatrení na obec a bude podkladom na aktualizáciu PHSR zohľadňujúc prebiehajúce zmeny. V prípade potreby hodnotenie PHSR bude možné realizovať na základe rozhodnutia kompetentných orgánov.

Časť 5 - FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje plán finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Financovanie PHSR a akčného plánu bude viaczdrojové. Bude sa opierať o rozpočet obce, finančné zdroje partnerov, zdroje EÚ, súkromné a ďalšie zdroje.

Možnosti financovania

Podľa § 4 zákona č. 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja sa regionálny rozvoj financuje z viacerých zdrojov:

- zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- zo štátnych účelových fondov,
- z rozpočtov vyšších územných celkov,
- z rozpočtov obcí,
- z prostriedkov fyzických osôb,
- z prostriedkov právnických osôb,
- z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov EÚ. Ich využitie na financovanie jednotlivých projektov je možné stanoviť iba indikatívne. V programovom období do roku 2020 budú možnosti financovania Programu rozvoja obce tvorené vlastnými zdrojmi podľa stavu rozpočtu obce, externými zdrojmi od štátu, v menšej miere aj prostredníctvom rôznych donorských a sponzorských zdrojov.

Indikatívny finančný plán

Indikatívny finančný plán sumarizuje výšku financií potrebnú na realizáciu jednotlivých aktivít plánovaných v PHSR. V tabuľke 39 sú uvedené sumy pre jednotlivé strategické zámery podľa období tak, ako je to naplánované v programovej časti. Celková suma potrebná na realizovanie všetkých naplánovaných aktivít je odhadovaná na 14 915 200 eur na desať rokov (2016-2025), čo je ročne v priemere 1 491 520 eur. V tejto sume sa počíta nielen s rozpočtom obce, ale aj s vonkajšími finančnými zdrojmi. Tieto sú uvedené aj v programovej časti pri každej aktivite.

Iný pohľad na indikatívny finančný plán poskytuje tabuľka 40. V nej sú na základe tabuľky 39 vypočítané priemerné odhadované náklady na realizáciu všetkých programových cieľov PHSR za jednotlivé roky 2016-2025. Ide o spriemerovanie financií, ktoré boli naplánované v programovej časti rôzne na obdobia viacerých rokov, neodráža to teda úplne presne potrebu vynakladania financií v jednotlivých rokoch, nakoľko aktivita, ktorá je naplánovaná na dlhšie obdobie (napríklad

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

na roky 2017-2020) môže vyžadovať lacnejšiu prípravu projektu v prvých dvoch rokoch, ale drahšiu investíciu v ďalších dvoch rokoch, počas ktorých sa výška investičných výdavkov ešte bude líšiť. Každá aktualizácia PHSR, ktorá by mala byť realizovaná každoročne, prinesie konkretizáciu aj finančného plánu, ktorý by mal byť podkladom pre programový rozpočet mestskej časti.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Tab. 39 Indikatívny rozpočet Programu rozvoja obce Selce v €

Strategický zámer	Rok													
	2016	2016-2017	2016-2018	2016-2020	2016-2025	2017	2017-2018	2017-2020	2018	2018-2020	2019	2020	2020-2025	Spolu
1	20 000	540 000	-	-	1 000 000	-	50 000	490 000	50 000	-	430 000	170 000	1 040 000	3 790 000
2	-	-	-	2 131 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 131 000
3	5 000	25 000	-	2 300 000	-	-	35 000	-	-	-	-	-	-	2 365 000
4	8 000	-	-	710 000	-	-	-	-	60 000	-	-	60 000	-	838 000
5	-	-	35 000	314 000	-	22 000	-	-	10 000	300 000	-	7 500	-	688 500
6	15 000	-	-	3 666 200	174 500	2 000	-	-	-	-	202 000	-	-	4 059 700
7	-	-	-	1 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 000 000
8	-	-	-	43 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43 000
Spolu	48 000	565 000	35 000	10 164 200	1 174 500	24 000	85 000	490 000	120 000	300 000	632 000	237 500	1 040 000	14 915 200

Tab. 40 Indikatívny finančný plán v priemere v rokoch 2016-2025 realizácie PHSR obce Selce v €¹

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Priemerná výška financií ročne na realizáciu PHSR	2 492 458	2 633 457	2 546 957	3 004 790	2 783 623	290 783	290 783	290 783	290 783	290 783

¹Vypočítané priemerom na jeden rok z každého obdobia naplánovaného v programovej časti spolu za všetky programové ciele (podľa tab. 39)

Prehľad plánu viaczdrojového financovania

Plán viaczdrojového financovania je prehľadom zamýšľaného zapojenia sociálno-ekonomických partnerov v území do realizácie Programu rozvoja obce. Tabuľka 40 v členení podľa zdrojov financovania bola zostavená na základe predpokladaných nákladov na realizáciu projektov uvedených v programovej časti PHSR.

Tab. 41 Viaczdrojové financovanie Programu rozvoja obce na roky 2016-2020 s výhľadom do roku 2025 (v €)

Strategický zámer 1	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 1.1	2 000 000	360 000	40 000	600 000	400 000	1 400 000	600 000
Cieľ 1.2	1 790 000	1 310 000	240 000	-	100 000	1 650 000	140 000
Spolu	3 790 000	1 660 000	280 000	600 000	500 000	3 050 000	740 000
Strategický zámer 2	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 2.1	2 076 000	1 800 000	-	180 000	96 000	2 076 000	-
Cieľ 2.2	55 000	-	-	-	55 000	55 000	-
Spolu	2 131 000	1 800 000	-	180 000	151 000	2 131 000	-
Strategický zámer 3	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 3.1	2 365 000	2 070 000	-	-	295 000	2 365 000	-
Spolu	2 365 000	2 070 000	-	-	295 000	2 365 000	-
Strategický zámer 4	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 4.1	825 000	410 000	-	-	355 000	765 000	60 000
Cieľ 4.2	5 000	-	-	-	5 000	5 000	-
Cieľ 4.3	8 000	-	-	-	8 000	8 000	-
Spolu	838 000	410 000	-	-	368 000	778 000	60 000
Strategický zámer 5	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 5.1	317 500	270 000	-	-	42 500	312 500	5 000
Cieľ 5.2	-	-	-	-	-	-	-
Cieľ 5.3	365 000	-	-	-	365 000	365 000	-
Cieľ 5.4	2 000	-	-	-	2 000	2 000	-
Cieľ 5.5	4 000	2 000	-	-	2 000	4 000	-
Spolu	688 500	272 000	-	-	411 500	683 500	5 000
Strategický zámer 6	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 6.1	66 200	-	-	2 000	59 200	61 200	5 000
Cieľ 6.2	187 000	-	-	-	153 000	153 000	34 000
Cieľ 6.3	3 806 500	-	-	-	3 000	3 000	3 803 500
Spolu	4 059 700	-	-	2 000	215 200	217 200	3 842 500

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Selce na roky 2016 – 2020

Strategický zámer 7	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 7.1	1 000 000	-	-	-	-	-	1 000 000
Cieľ 7.2	-	-	-	-	-	-	-
Cieľ 7.3	-	-	-	-	-	-	-
Spolu	1 000 000	-	-	-	-	-	1 000 000
Strategický zámer 8	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkr. zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
Cieľ 8.1	28 000	10 000	5 000	-	7 000	22 000	6 000
Cieľ 8.2	5 000	-	3 000	-	2 000	5 000	-
Cieľ 8.3	10 000	-	-	-	-	-	10 000
Spolu	43 000	10 000	8 000	-	9 000	27 000	16 000
Celková suma PHSR	14 915 200	6 222 000	288 000	782 000	1 949 700	9 251 700	5 663 500

Príloha 1

Zoznam členov obecnej pracovnej skupiny obce Selce pre prípravu PHSR

Obecná pracovná skupina diskutovala o potrebách, víziách a cieľoch ďalšieho rozvoja obce v tomto zložení:

Meno	Funkcia/zamestnanie
Ján Kupec	starosta obce
Ing. Magdaléna Bernátová, PhD.	facilitátorka, spracovateľka, M.B.Consulting
Mgr. Zuzana Hrašková	poslankyňa
Ing. František Lizák	poslanec
Ing. Daniel Hlinka	poslanec
Dušan Mesík	poslanec
Marianna Miklošová	poslankyňa
Mgr. Jaroslava Lauková	poslankyňa
Mgr. Peter Hajnala	poslanec
Anna Luptáková	zamestnankyňa obce
Mgr. Renáta Mesíková	zamestnankyňa obce
Mgr. Jana Mesíková	zamestnankyňa obce
Mgr. Katarína Mesíková	zamestnankyňa obce
Marta Jančíková	zamestnankyňa obce
Rastislav Blaško	člen komisie pri OcZ
Bc. Dušan Rusko	člen komisie pri OcZ
Ing. arch. Štefan Moravčík	člen komisie pri OcZ
Ing. Anna Sabolová	člen komisie pri OcZ
Mgr. Michal Rusko	člen komisie pri OcZ
Ing. Peter Patráš	člen komisie pri OcZ
Katarína Hlinková	člen komisie pri OcZ
Ing. Vladimír Barna	člen komisie pri OcZ
Mgr. Zuzana Lepiešová	člen komisie pri OcZ
Iveta Dobříková	člen komisie pri OcZ
Marián Mesík	člen komisie pri OcZ
Marek Očenáš	člen komisie pri OcZ
Viktória Petříková	predsedníčka MO SZPB
Mgr. Milena Kováčová	riaditeľka MŠ Selce
Ing. Štefan Čulík	predseda RD Selce
Anna Smatanová	predsedníčka MO SČK
Ján Smatana	člen ŠK Selce
Želmíra Patrášová	aktivistka